

Tribuna școlii

REVISTĂ SĂPTĂMINALĂ

Anul III Nr. 105

Sâmbătă 11 august 1973

16 pagini — 1 leu

**1944
23 AUGUST
1973**

**ÎN CINSTEA MARI
SĂRBĂTORI**

Consemnăm acum, în pragul mării sărbători a eliberării patriei de sub jugul fascist, câteva din succesele pe care învățământul și toți cei ce-l slujesc le-au dobândit în efortul acesta continuu și susținut de perfecționare și modernizare.

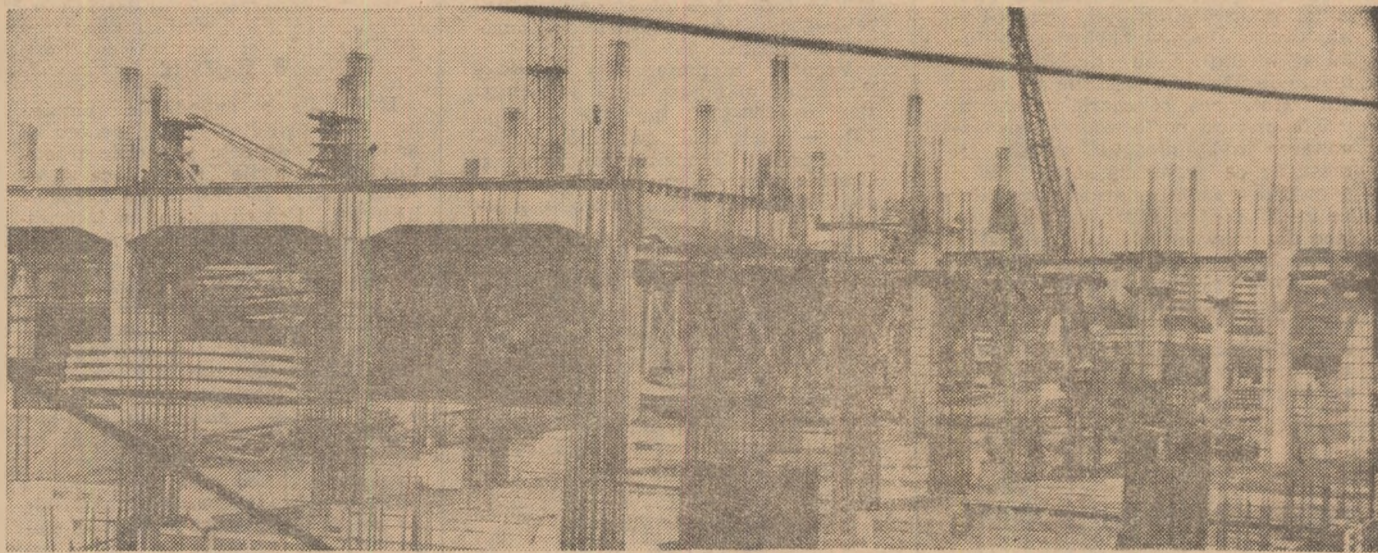
• Anul școlar ce-și va deschide în curând porțile debutează cu un frumos record în ceea ce privește manualele: 25 569 000 de manuale școlare vor fi puse la dispoziția elevilor. Este cel mai mare tiraj de carte școlară înregistrat până acum! Între acestea, Abecedarul deține primul loc: 464 000 abecedare — de asemenea cifră record — vor fi înmânate școlărilor de clasa I.

Din cele 771 titluri de manuale 111 sînt originale, 28 de titluri noi sînt editate pentru învățământul general obligatoriu, 21 pentru liceele de cultură generală, 38 pentru liceele de specialitate, 24 pentru școlile profesionale și tehnice. Cîteva exemple: a fost editat, pentru prima dată în acest an școlar, un manual de Ecologie pentru clasa a VII-a, manuale noi pentru clasele speciale de matematică și fizică, pentru liceele de specialitate.

• 20 de ateliere noi au fost de curînd puse la punct în școlile comunelor județelor Neamț și Roman. În mare parte acestea au fost realizate prin forțe proprii, prin munca plină de dăruire a profesorilor și elevilor. Economii realizate se ridică la cîteva zeci de mii de lei.

• O noutate și, în același timp, un fapt ce vorbește de la sine despre importanța deosebită pe care învățământul nostru o acordă limbilor străine, însușirii acestora de către elevi. Traducînd în viață măsurile Plenarei din iunie a. c. în acest an școlar un număr considerabil de școli generale vor începe studiul primei limbi străine încă din clasa a II-a. Astfel claselor existente li se adaugă încă 1000 de clase ceca ce, practic, înseamnă dublarea lor. Tot în această toamnă în clasa a IV-a se va introduce treptat studiul celei de a doua limbi străine. Cei mici, preșcolarii vor putea și ei dobîndi, la cererea părinților, prin lecții speciale organizate, noțiuni de engleză, franceză, germană și rusă.

• Din județul Harghita aflăm că se vor da în curînd în folosință noi și moderne obiective școlare construite din fondul centralizat al statului. De pildă, la Miercurea Ciuc și Odorheul Secuiesc vor fi clădite două școli cu cîte zece săli de clasă fiecare, precum și două internate de 216 și respectiv 184 locuri. Sporește, de asemenea, numărul de săli de clasă la școlile din comunele Capul Corbului și Sindomic. La liceul din Gheorghieni s-au dat în folosință două ateliere. Zilele acestea se execută lucrările de finisaj la casa de copii din Cristur Secuiesc, care are o capacitate de 200 locuri. Noi creșe și grădinițe sînt în construcție în cartierele de locuințe Tudor Vladimirescu și „Patinoarul” din Miercurea Ciuc, „Cornișă” din orașul Toplita și „Florilor” din Gheorghieni.

PREGĂTIREA DESCHIDERII NOULUI AN DE ÎNVĂȚĂMÎNT SUB SEMNUL TRADUCERII ÎN VIAȚĂ A HOTĂRÎRII PLENAREI C.C. AL P.C.R. DIN 18-19 IUNIE 1973 CU PRIVIRE LA DEZVOLTAREA ȘI PERFECȚIONAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ÎN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA.

ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI PROGNOZĂ

de George Botez

MAI PUȚIN DE O LUNĂ ȘI JUMĂTATE PÎNĂ LA DESCHIDEREA NOULUI AN ȘCOLAR! LUCREȚIA SANDRU ȘI CORNELIU ZAMFIR NE VORBESC DESPRE LUCRĂRILE PREGĂTITOARE. (ÎN PAG. 5)

- **Adaptare**
 - **Orientări**
 - **Cadru prognostic**
 - **Investigații**
- (în pag. 4)

Atelierul polifuncțional

pentru pregătirea tehnico-productivă cu profil larg a elevilor din clasele V-VIII: o soluție eficientă?

(în pag. 6 — 11)

ALTFEL DE FOTOSINTEZĂ

de Ion Zafiu

Frunza... obișnuita frunză! Ea este locul mirific al absorbirii luminii focului veșnic al soarelui. Naturaliștii numesc această absorbire fotosinteză. Ea este generatoarea tuturor minunilor firii. Viața pămîntului se aprinde aici. Veșmintele cele mai luxoase ale naturii se țes aici în această frunză, care apare atît de banală!

Banca... obișnuita bancă! Toți am stat în ea. Banca însă este locul mirific unde se întilnește lumina științei cu viitorul dăltuit în generații umane.

Întilnirea creează suflet, sufletul omului. Din acest loc al dăruirii razelor științei, se nasc toate minunile omului: blocurile care despică norii, hidrocentralele, zborurile cosmice, miliarde de volume ale bibliotecilor, depozite ale gânduri-

(Continuare în pag. 12)

În paginile 7-10. Proiectul programei de limba română pentru clasele I-VIII (urmăre din nr. 104). Dezbateri pe marginea proiectului

Grădinița — prima treaptă

de Ion T. Radu

Articol despre sarcinile imediate și ale etapei următoare pentru îndeplinirea obiectivului de a cuprinde în anul școlar 1980-1981, în grădinițe, aproape întreaga populație preșcolară în vîrstă de 3-6 ani.

(în pag. 3)

Acest număr al revistei noastre este ilustrat în întregime cu desene și vignete realizate de elevii Mircea Gogrea-Soleava, Corneliu Ionescu, Ewdoka Moșoianu, Otilia Richițeanu, Cicerone Trușcă și prof. Sorin Ilfoveanu de la Liceul de muzică și arte plastice din Pitești.

Știri, însemnări, comentarii

Ședința Consiliului

Învățământului liceal și tehnic profesional

Vineri 27 Iulie a.c., la Casa universitarilor din București s-a desfășurat ședința Consiliului Învățământului liceal și tehnic profesional. La ședință au participat Vasile Alexandrescu, adjunct al ministrului educației și învățământului, președintele Consiliului, membri ai consiliului și invitați. S-au dezbătut probleme legate de sarcinile ce revin din Hotărârea Plenarei C.C. al P.C.R. privind perfecționarea și dezvoltarea învățământului, precum și măsurile ce urmează să fie luate pentru descongestionarea planurilor de învățământ și a programelor școlare din învățământul profesional și liceal. În continuare, s-a prezentat o informare privind organizarea și desfășurarea examenului de bacalaureat în învățământul liceal — sesiunea din Iunie 1974 — și s-a analizat normativul de dotare al liceului cu mijloace de învățământ.

V. APOSTOL

Pregătirea viitorilor profesori

Comitetul Sindicatului Universității din Timișoara a editat, în urma unei consfățiri de specialitate, volumul de comunicări și referate ale cadrelor didactice universitare „Pregătirea studenților pentru viitoarea activitate instructiv-educativă”. Volumul reprezintă o valoroasă contribuție metodică în ansamblul preocupărilor de optimizare a pregătirii psiho-pedagogice a viitorilor profesori.

Reviste ale elevilor

Cinci reviste ale elevilor din licee ne-au parvenit în ultima vreme: „Dintre sute de catarge” — revistă de educație politică patriotică, științifică a elevilor Liceului „Ion Minulescu” Slatina; „Armonii”, a Școlii generale „Vasile Cîrlova” din Tîrgoviște; „Lyceum”, revista elevilor Liceului „Gh. Lazăr” Sibiu; „Confluente”, revista elevilor Liceului nr. 1 din Municipiul Gh. Gh. Dej și „Aspirații”, revistă bilunară a Liceului „Spiru Haret” Tulcea. Cea mai gazetărească... este revista cu titlul sugestiv al liceenilor din Slatina, cu un sumar orientat spre anchete, opinii din rîndul elevilor, lucrări susținute în cadrul diferitelor cercuri. Un variat palmares de rubrici informativ-educative: breviar tehnico-științific, magazin cu întrebări și teste de cultură generală, sport etc. Atragem, totuși, atenția „Catargelor” asupra unor grave pete de neortografie, chiar în albumul literar!

În privința sectorului literar, profunzimea și accentele de lirism autentic le-am întâlnit la elevii sibieni Revista „Lyceum” e mai zgîrcită în spațiu, dar cuprinde articole interesante, inedite, depășind diletanțismul.

Revista „Armonii” într-o zveltă apariție grafică, resimțind puternic... egida Casei corpului didactic, impresionează, totuși, prin aspectul mozaiicat al rubricilor.

Bucurîndu-se de multe colaborări din afară, revista elevilor tulceni pune accentul pe rememorări și valorificarea tradițiilor liceului, cu ocazia împlinirii celor 90 de ani ai săi de existență.

Am lăsat intenționat la urmă revista „Confidențe”, apărută cu un supliment pe perioada efectuării practicii continue în producție, pentru a sublinia seriozitatea și tendința spre informare minuțioasă a acestui colectiv redacțional, pentru realizarea unei bune legături a elevilor școlii cu producția. Alături de o abordare aplicată a domeniului chimiei, paginile literare nu rămîn nici ele mai prejos.

DOINA STERESCU

Dicționarele geografice ale județelor patriei

Societatea de științe geografice din R. S. România, înființată în 1875 se pregătește să-și serbeze centenarul. În legătură cu acest memorabil eveniment, Biroul Consiliului de conducere al S.S.G. a întreprins o serie de măsuri printre care se include și desfășurarea amplă, la scară națională, a activității de elaborare a dicționarelor geografice ale județelor României socialiste.

Vechile dicționare ale județelor României, elaborate între anii 1882-1897 și 1898-1902, iar apoi — după 1918 — unele mai generale, regionale, pentru Transilvania, Banat și Crișana, sînt de mult depășite prezentînd numai interes metodic și istoric.

Pe baza multora din cele 32 dicționare elaborate de Societatea Geografică Română, ulterior, a devenit posibilă editarea „Marelui dicționar geografic al României” în care a fost concentrat numeros material factual din acele vremuri.

În primăvara anului 1972 Ministerul Educației și Învățământului a apreciat în mod deosebit acțiunea de elaborare a actualului Dicționar geo-

grafic. În 1973 a fost conceput planul tematic (îndrumătorul pentru întocmirea fișelor) și întreaga suită de măsuri organizatorice (desemnarea coordonatorilor, tehnica de lucru în cabinet și pe teren, etapizarea xerografierii și, apoi, a tipării dicționarelor). Toate problemele Dicționarului geografic au fost amplu dezbătute în cadrul unui simpozion național organizat la Sibiu în zilele de 7-8 aprilie 1973; cu acest prilej, s-a definitivat tematica cercetărilor și modul de lucru, s-au unificat metodele de abordare a problemelor. Cu același prilej, pentru exemplificare, au fost prezentate preocupările filialelor S.S.G. privind studiul orizontului local cu exemple mai detaliate din județele Sibiu, Hunedoara, Buzău. Practic, actuala „acțiune a dicționarului” s-a declanșat, amplificat și diversificat după simpozionul național de la Sibiu.

Dicționarul geografic al R. S. România, atît ca structură cit și ca etapizare în timp, va cuprinde două faze: faza I, între anii 1973 și 1980 — cînd urmează a fi elaborate și tipărite 40 dicționare geografice (39 pentru județe plus unul pentru municipiul București) și faza a II-a, între 1981-1984, cînd, pe baza celor 40 dicționare județene va fi elaborat și tipărit „Marele dicționar geografic al R. S. România” în 5-6 volume.

Fără îndoială, dicționarele geografice județene și republican, prin structura, cerințele și actualitatea datelor cit și sub raport metodic și organizatoric, vor ridica numeroase și variate probleme. Ele trebuie să reprezinte rodul unei colaborări desăvîrșite, al unei munci colective exemplare.

Toponimicele, denumirile proprii, care vor fi prezentate în dicționar se referă la așezările rurale (așezări izolate, sate, comune), așezări urbane (municipii, orașe), formele de relief, elementele de hidrografie, bio și pedogeografie etc. Tratarea lor implică o documentare științifică însoțită neapărat de investigații pe teren și de ilustrații expresive. Sub acest raport, Ministerul Educației și Învățământului, Comitetele județene și municipale ale P.C.R., Inspectoratele școlare județene, Casele corpului didactic, filialele S.S.C. și numeroase întreprinderi și organizații teritoriale manifestă interes deosebit față de această activitate sprijinind-o, văzînd în realizarea ei un act de știință, de cultură, o operă necesară, națională.

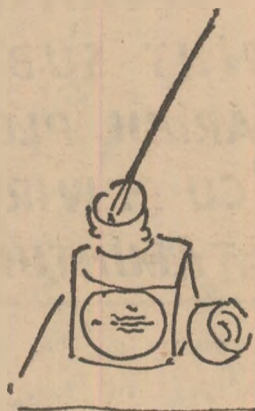
Fără a avea un caracter enciclopedic dicționarul geografic al fiecărui județ va cuprinde și noțiuni de istorie, economie, lingvistică, geologie, biologie etc., în măsura în care ele sînt necesare unei mai bune cunoașteri geografice complexe a unor obiecte și fenomene naturale sau fapte social-economice.

Conf. univ. dr. ILIE D. ION
secretar general al Societății de științe geografice din R. S. România

o sugesție

Excursiile și expedițiile pionierești sînt prilejuri ideale pentru elevi de a cunoaște vestigiile trecutului, splendorile naturii, ca și eroica muncă de construire a socialismului. Pentru a veni în întîmpinarea realizării dezideratelor acestei instructive activități, sugerăm ca la intrarea în fiecare oraș sau municipiu — alături de stemă — să existe un panou din care excursionistul să poată afla informații privind prima atestare documentară (dacă se cunoaște) a localității, momente din istoria ei, personalități culturale-științifice ale căror nume se leagă de istoria orașului, principalele unități economice și locul lor în economia țării, muzeele și casele memoriale ce pot fi vizitate (cu indicarea traseelor), alte obiective de interes turistic.

Prof. I. CODĂU
Ineu

Lauri pentru o formație școlară

Un palmares deosebit a obținut în acest an formația muzicală, reunită, a școlilor generale nr. 1 și 2 din Buftea, dirijată de tînărul profesor George Petcu: premiul I pe oraș, premiul I pe județul Ilfov și premiul III pe țară la Festivalul cultural-artistice al pionierilor și școlărilor. Cei

peste 30 de membri ai formației (solisti de muzică populară și ușoară, instrumentiști la mandolină, chitară, vioară, muzicuță sau baterie) și-au dezvoltat în repetate rînduri talentul și pasiunea pentru muzică, urcînd treptele măiestriei pînă la încununarea cu laurii premiilor amintite. Iată numele citorva dintre micii prota-

goniști, devenite de mult cunoscute locuitorilor orașului Buftea: Carmen Gheorghiu (solistă de muzică ușoară), Rodica Chira și Ion Rebegeanu (talentați chitariști), Florica Dedu și Ioneta Năstase (soliste de muzică populară) ș.a.

Cînd scriem aceste rînduri, entuziasta formație muzicală din Buftea se află pe litoral — drept recompensă a succeselor repute. Dar nu este vorba numai de odihnă, ci de un număr de spectacole prezentate în fața elevilor din toată țara veniți la întîlnirea cu soarele și apa mării. Talentul și pasiunea, se știe, nu intră niciodată în vacanță!

R. DIMITRIE

Al II-lea Forum Național al Organizației Pionierilor

În perioada 8-21 august se desfășoară lucrările Forumului Național al Organizației Pionierilor. Aflat, în acest an, la a II-a ediție, Forumul Național al Organizației Pionierilor se desfășoară, de data aceasta, în mediul rural, în frumoasa comună Livada din județul Satu Mare.

Timp de 14 zile, delegații vor participa la diverse acțiuni specifice taberelor pionierești, preponderent fiind acele activități în care copiii sînt puși să rezolve singuri diverse probleme de conducere. Programul lucrărilor Forumului, aflat în proiect, urmează să fie dezbătut și îmbogățit de pionierii participanți.

Astfel, în ziua de 9 august, va avea loc deschiderea festivă a Forumului. În aceeași zi, pionierii vor participa la un foc de tabără închinat prieteniei cu copiii din lu-

mea întregă, la care vor fi prezenți delegații ai elevilor de diverse naționalități din tabăra internațională de la Năvodari. În zilele următoare, paralel cu dezbaterile asupra unor probleme ale organizației de pionieri, copiii vor vizita orașe, localități pitorești, obiective industriale, monumente istorice ale județului Satu Mare, se vor întîlni cu pionierii delegați la Festivalul tineretului de la Berlin, vor participa la Festivalul cîntecului, dansului și obiceiurilor populare din Satu Mare etc.

În adunarea generală a participanților, care va avea loc în ziua de 20 august, Virgiliu Radulian, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, adjunct al ministrului educației și învățământului, va face o informare asupra activității desfășurate de Forumul Național al Organizației Pionierilor de la I la a II-a sa ediție. În aceeași zi, vor fi aleși cei 10 pionieri loțiitori ai președintelui Consiliului Național al Organizației Pionierilor și se va adopta programul de activități dedicate unor sărbători ale anului următor între care: a 30-a aniversare a zilei însurecției naționale antifasciste armate și a 25-a aniversare a Organizației Pionierilor din R.S.R.

C. G.

Știri, însemnări, comentarii

GRĂDINIȚA — PRIMA TREAPTĂ

Programul amplu de dezvoltare și perfecționare a învățămîntului, adoptat de Plenara C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie a.c., deschide învățămîntului preșcolar, ca și celorlalte trepte ale sistemului școlar din țara noastră, noi perspective. Prin dimensiunile dezvoltării programate, precum și prin măsurile preconizate în vederea perfecționării activității instructiv-educative din instituțiile preșcolare, hotărârile plenarei se înscriu ca un act de însemnătate istorică în evoluția educației preșcolare din țara noastră.

Cîteva idei exprimă, pe cît de lapidar pe atît de cuprinzător, dimensiunile acestei perspective; prima, se referă la generalizarea învățămîntului preșcolar pînă la sfîrșitul acestui deceniu și, ca etapă premergătoare, imediată, integrarea tuturor copiilor de 5 ani în grădinițe; a doua vizează modernizarea structurii învățămîntului preșcolar — prin extinderea grădinițelor cu program prelungit — în fine, a treia privește perfecționarea conținutului și a metodelor de lucru cu copiii în grădinițe, în vederea dezvoltării lor intelectuale și întăririi rolului grădiniței în pregătirea copiilor pentru școală.

Subliniem că aceste direcții de dezvoltare a învățămîntului preșcolar sînt, de fapt, aspecte ale unui proces unitar de integrare a educației preșcolare, instituționalizate, în sistemul de învățămînt al țării noastre.

Educația preșcolară constituie, în ultimii ani, obiectul multor frămîntări în gîndirea pedagogică, precum și terenul a numeroase încercări în acțiunea de ameliorare a sistemelor de învățămînt național. Ca și în alte aspecte ale perfecționării sistemelor școlare, și în privința subsistemului învățămîntului preșcolar se conturează unele tendințe și orientări generale, comune, după cum se confruntă și unele concepții și experiențe.

Nu ne propunem examinarea acestora. Din multiplele trăsături comune, care constituie achiziții ale teoriei actuale a sistemelor școlare, întrucîtva încercate în unele reforme de învățămînt, am putea releva: extinderea acțiunii de renovare a învățămîntului și asupra educației preșcolare; integrarea copilului într-un proces de educație organizat la o vîrstă mai timpurie decît pînă acum (4—5 ani); accentuarea funcției de propedeutică școlară a grădiniței; integrarea învățămîntului preșcolar în ansamblul sistemului, ca verigă constitutivă a acestuia.

Firește că, determinat de condiții economice, sociale, politice, precum și de tradiții, soluțiile adoptate sînt diferite. Totuși, cu toată diversitatea pe care o prezintă structurile sistemelor școlare din diferite țări, ele prezintă, din punct de vedere al învățămîntului preșcolar, o trăsătură comună și anume considerarea acestuia ca etapă necesară și distinctă în sistemul de formare a generațiilor tinere prin învățămînt, cu funcții și obiective bine definite.

GENERALIZAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI PREȘCOLAR

Transformarea grădiniței în verigă constitutivă a sistemului de formare a copilului implică, între altele, extinderea acestei trepte de învățămînt pentru a cuprinde o parte cît mai mare din populația de vîrstă preșcolară. De aceea, în concordanță cu cerințele dezvoltării economice și sociale a țării noastre, plenara C.C. al P.C.R. a stabilit dezvoltarea treptată a învățămîntului preșcolar, astfel încît la sfîrșitul deceniului să se ajungă la generalizarea, în linii mari, a acestuia.

Îndeplinirea acestui obiectiv presupune atît extinderea rețelei grădinițelor cît și mărirea capacității de cuprindere a celor existente, pentru a oferi posibilitatea cuprinderii unui număr de copii de două ori mai mare decît în prezent, adică aproape un milion și o sută de mii.

De asemenea, este necesară realizarea unui ritm anual de extindere a capacității de cuprindere în strînsă corelație cu dinamica efectivelor de copii preșcolari în acest deceniu. Două aspecte trebuie relevate în legătură cu aceasta: primul se referă la creșterea efectivelor de copii în grădinițe, ca urmare a cuprinderii unei părți din ce în ce mai mare din populația preșcolară, iar al doilea privește creșterea demografică a populației preșcolare care sporește considerabil sarcinile de cuprindere în învățămîntul preșcolar.

Potrivit programului de extindere a învățămîntului preșcolar, se prevede ca în anul școlar 1973/1974 aproximativ 670 000 de copii să frecventeze grădinița, aceștia reprezentînd 48% din populația preșcolară. De asemenea, se prelină ca în anul 1975 numărul copiilor care vor beneficia de educație în instituții preșcolare să fie de circa 770 000, ceea ce reprezintă 65% din numărul copiilor preșcolari.

Concomitent cu dezvoltarea generală a învățămîntului preșcolar, apare necesară **înlăturarea decalajului existent între județe în această privință**. Realizarea obiectivului generalizării învățămîntului preșcolar presupune pentru unele județe accelerarea ritmului de extindere a unităților preșcolare, astfel încît pînă la sfîrșitul deceniului să poată cuprinde un efectiv de două sau chiar de trei ori mai mare decît cel actual.

În procesul dezvoltării continue a învățămîntului preșcolar hotărârile plenarei prevăd **cuprinderea prioritară a copiilor de 5 ani în grădinițe**, pentru ca în următorii doi ani, toți copiii să beneficieze, cît puțin un an, de activitate pregătitoare pentru școală. Această orientare reflectă una din tendințele învățămîntului contemporan care se exprimă, pe de o parte în coborîrea vîrstei de începere a școlarității pe seama perioadei care, pînă nu de mult, era consacrată educației în instituții preșcolare sau în mediul familial, iar pe de altă parte în extinderea învățămîntului preșcolar și în accentuarea funcțiilor instructiv-educative ale acestuia.

PRIORITATEA GRĂDINIȚELOR CU PROGRAM PRELUNGIT

O altă direcție principală de dezvoltare a învățămîntului preșcolar o constituie extinderea cu precădere a grădinițelor cu program prelungit, zilnic sau chiar săptămînal acolo unde este nevoie. Prin

aceasta, instituțiile preșcolare realizează din plin funcția lor de sprijinire a mamelor angajate în muncă.

Se preconizează ca, pînă la sfîrșitul deceniului, 67 % din copiii care frecventează grădinița să beneficieze și de cîmin. Aceasta înseamnă că aproape jumătate din populația preșcolară va fi cuprinsă în grădinițe cu program prelungit.

Considerarea grădiniței cu orar prelungit ca tip preferabil de instituție preșcolară implică o participare largă a întreprinderilor, cooperativelor agricole de producție și a altor organizații socialiste la crearea unor astfel de unități. În același timp, apare necesară și rezolvarea unor importante probleme pedagogice în legătură cu funcționarea acestor unități. Avem în vedere, în primul rînd, organizarea rațională a regimului de viață al copiilor pe toată durata zilei, prin îmbinarea activităților educative cu odihna, jocul și acțiunile de întărire și dezvoltare armonioasă a organismului copilului. Evident că, integrarea copiilor într-un program organizat pe durata de opt-nouă ore pe zi oferă posibilitatea îmbogățirii sensibile a activității educative în folosul dezvoltării lor intelectuale. În legătură cu aceasta, se impune elaborarea unor programe de activități pentru orele de după-amiază în orarul grădiniței, astfel încît acestea să fie folosite, în limite rezonabile, pentru realizarea obiectivelor educației preșcolare.

PERFECȚIONAREA CONȚINUTULUI

Paralel cu măsurile de dezvoltare și perfecționare a structurilor învățămîntului preșcolar urmează să fie pus în aplicare un program privind îmbunătățirea conținutului activității instructiv-educative și a tehnicilor de lucru în grădinițe. Majoritatea pedagogilor opinează, pe temeiul experienței acumulate, că educația preșcolară trebuie să vizeze dezvoltarea integrală a vieții copilului și ca atare trebuie să fie axată pe: educarea vorbirii, cunoașterea mediului ambiant (natural și social), formarea deprinderilor de comportare, a unor deprinderi manuale, dezvoltarea fizică armonioasă și întărirea sănătății, educația artistică. În acest sens, acțiunea educativă a grădiniței constituie o parte integrantă a educației totale a copilului. În plus, educația în grădiniță își poate aduce contribuția la omogenizarea nivelului de

dezvoltare a copiilor înainte de vîrsta școlarizării, poate neutraliza influențele negative la care este supus, uneori, copilul, în mediul familial, după cum are posibilitatea să depisteze tulburările caracteriale sau mentale arătînd necesitatea luării unor măsuri adecvate în general, să stimuleze dezvoltarea intelectuală, antrenîndu-l într-o activitate sistematică. Educația preșcolară este menită să ofere copiilor o sumă de experiențe care favorizează accesul la învățămîntul primar fără însă să fie nevoie ca pentru aceasta, să preia obiectivele acestuia sau să-l prefigureze prin conținut și mod de organizare.

Derivat din funcțiile educației preșcolare se discută tot mai mult problema introducerii în programul grădinițelor a însușirii tehnicilor de bază de comunicare (cititul, scrierea și calculul aritmetic), care revin, în mod tradițional, învățămîntului primar. La acestea se adaugă un interes sporit pentru învățarea unei limbi străine. Încercările efectuate, precum și studiul cercetărilor de pînă acum demonstrează că un răspuns avizat nu se poate da decît precizîndu-se „ce” anume se poate învăța și „cum” trebuie să se învețe aceste elemente la vîrsta preșcolară.

Întreaga experiență a activității instructiv-educative din grădiniță atestă posibilitatea și utilitatea cultivării deprinderilor de vorbire prin exerciții de exprimare și pronunție, prin îmbogățirea vocabularului și cultivarea stilului. De asemenea, sînt dovedite ușurința și rapiditatea cu care copiii de această vîrstă învață o limbă străină, vorbită. În ceea ce privește calculul, copiii pot ajunge la înțelegerea lumii mulțimilor, prin forme diverse și concrete, pe care o pot grupa și ordona pe diferite criterii; în acest fel, calea spre însușirea noțiunilor de număr, deci spre formarea conceptelor abstracte este deschisă.

Evident, însușirea acestor elemente trebuie să se facă prin forme de activitate adecvate vîrstei copiilor, fără să reproducă, în mod necesar, modelul școlar de activitate. De aceea, considerăm că atît prin conținutul activității cît și prin obiectivele urmărite, activitatea din grădinițe poate deveni o etapă de tranziție în însușirea tehnicilor de bază ale învățării, dîndu-se, și din acest punct de vedere, legătura strînsă cu treapta următoare a sistemului școlar.

Conf. dr. ION T. RADU

Invățămînt și prognoză

Eveniment remarcabil în viața țării, Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 18—19 iunie 1973 reprezintă o înclinare a preocupărilor susținute pentru dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului de toate gradele, în vederea ridicării școlii românești și creșterii neîncetate a nivelului general al cunoașterii și făuririi conștiinței socialiste a întregului popor.

Așa cum s-a arătat la plenară, alături de succesele înregistrate de învățămîntul nostru, rămîn în continuare în centrul atenției organelor decizionale, a specialiștilor în politica educațională, a tuturor slujitorilor școlii românești, probleme legate de planificarea judicioasă a necesarului de cadre, în funcție de perspectiva dezvoltării economico-sociale a țării, precum și de legarea mai directă și mai eficientă a învățămîntului cu cercetarea și producția.

Adaptare

Dar de aceste mereu noi „puneri în problemă” nu sînt scutite nici țările de veche tradiție, nici țările a căror cultură, s-a constituit de abia în epoca modernă, și, mai cu seamă, nici țările abia eliberate de sub jugul colonial. Fiindcă pretutindeni în lume se recunoaște rolul imens al educației, ca factor al dezvoltării economice și sociale, se caută mereu alte căi pentru adaptarea structurilor lui la nevoile societății contemporane și se încearcă o evaluare a necesităților viitoare, cărora această „nouă industrie” va trebui să le răspundă.

Dealtfel, pe o hartă a dezvoltării învățămîntului, țările lumii ar trebui colorate la fel pentru că absolut toate se află într-un proces continuu de adînci prefaceri. Doar nuanțele de culoare ar fi diferite într-o asemenea tentativă de cartografiere.

În legătură cu aceasta, e de subliniat însă că experții în educație, guvernele și popoarele, organisme internaționale înțeleg în primul rînd, că perfecționarea sistemelor de educație nu este numai necesară, ci este și cea mai rentabilă investiție socială: o investiție numai și numai pentru viitorul națiunilor.

Însuși programul lansat de „Fundatia europeană a culturii” — cu sediul la Amsterdam — care debutează cu o temă despre învățămînt; „Educația omului pentru secolul al XXI-lea”, conține o imagine prospectivă asupra societăților europene din anul 2000, cu proiectarea viitorului social (văzut în perspectiva etică), demografic și ecologic, biologic, economic, precum și al folosirii timpului de către om, urmată de o studiere detaliată a utilizărilor viitoare de spațiu pe pămînt, a factorilor, esențiali de dezvoltare a culturilor învățămîntului și programelor de învățămînt și, în sfîrșit a mijloacelor corespunzătoare de realizare.

Profesorul F. H. Harbison, de la Universitatea din Princeton, S.U.A., a încercat să sistematizeze experiența din domeniul prognozării învățămîntului și pregătirii forței de muncă în enunțurile următoare: ritmul de creștere a forței de mun-

că totale, într-o țară în curs de dezvoltare, este egal cu 50 % din ritmul de creștere a venitului național; ritmul de creștere a forței de muncă cu pregătire superioară este, în general, egal cu de două ori ritmul de creștere a venitului național; ritmul de creștere a forței de muncă de pregătire medie este egal cu de trei ori ritmul de creștere a venitului național.

Un alt element orientativ important îl constituie, de asemenea, prognozele și scenariile prognostice elaborate în țările dezvoltate. Perioada de investigație este extinsă, de obicei, pînă în anul 1980, uneori (ca în S.U.A.) pînă în 1985, iar alteori se fac estimări (ca în cazul țărilor membre ale O.C.D.E.) pînă în 1990. Consultarea sistematică a rezultatelor acestor prognoze (metodă uzuală în cercetarea prospectivă) este necesară și pentru că efortul principal al României, în următoarele două decenii, poate fi sintetizat în enunțul: „să ajungem la nivelul statelor dezvoltate alături în ce privește producția și venitul național pe locuitor, cit și în domeniul condițiilor de viață ale populației”. Fără îndoială că realizarea acestui țel impune creșterea accelerată a numărului de cadre cu studii medii și superioare.

Orientări

Orientările și direcțiile dezvoltării economico-sociale a României în deceniile următoare, prezentate în Raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu și aprobate de Conferința Națională a P.C.R. din iulie 1972, precum și sarcinile trasate de Conferința Națională au implicații largi asupra tuturor laturilor vieții noastre economico-sociale și implicit „asupra învățămîntului, care — se subliniază în cuvîntarea secretarului general al partidului nostru, rostită la deschiderea anului de învățămînt universitar 1972/1973 — este una din cele mai importante activități de formare a omului, a cadrelor necesare edificării socialismului”.

Este așadar o axiomă a prognozei educaționale faptul că evoluției economiei noastre spre o structură caracteristică economiilor avansate e necesar să-i corespundă un nivel tot mai ridicat de cultură și de pregătire de specialitate a întregii populații.

Într-o aplicație a teoriei grafelor la studierea procesului de urbanizare, prof. univ. Miron Constantinescu subliniază, că „în cazul concret al procesului de urbanizare ne interesează, îndeosebi, cuantumul și direcția investițiilor necesare pentru deschiderea șanțierelor și implantarea uzinelor, pentru construirea de locuințe, așezăminte sanitare, administrative și culturale, după cum trebuie să precizăm cuantumul și ritmul cheltuielilor bugetare necesare asigurării procesului de școlarizare, calificare și recalificare, ridicarea nivelului cultural”.

Iată o schemă perfectă de abordare sistematică și multidisciplinară a problemelor de organizare, planificare și prognoză a educației, de care se preocupă astăzi colective dintre cele mai competente de spe-

cialiști. Dealtfel, eforturile multidisciplinare de abordare în viziune prospectivă a educației converg, toate, spre aceeași convingere: dacă vrem să fim bine pregătiți pentru un „mîine” ce începe încă de astăzi, trebuie neapărat să menținem permanente „deschiderile” subsistemului educațional dinspre acest timp și aceste spații de proiecție, dar și dinspre întreg sistemul social-economic național.

Cadru prognostic

Pe baza acestor concluzii, a orientărilor normative conținute în documentele Conferinței Naționale a P.C.R. din iulie 1972 și a principalelor nivele pe care trebuie să le atingem peste două decenii, se poate contura cadrul prognostic al sistemului nostru educațional.

Evident, nu putem desfășura în această prezentare toate aspectele interesind o atare prognoză și deci nu putem detalia nici măcar datele principale de intrare. Ele sînt însă ușor de obținut pe baza estimărilor macroeconomice conținute în documentele Conferinței Naționale a P.C.R., la care ne-am mai referit. Iată numai cîteva exemple: în 1990, în comparație cu 1970, producția globală industrială va spori de 6—8 ori, cu un ritm mediu anual de 9—10%; producția de energie electrică va ajunge la 180—200 miliarde kwh; producția de oțel va atinge cifra de 20—25 milioane tone, producția agricolă va crește de trei ori. Numărul celor ocupați în activitatea economico-socială va crește la peste 11 milioane persoane în 1990, din care 9,5—10 milioane salariați.

Pe baza unor astfel de performanțe, țara noastră va lichida, practic, decalajul față de țările avansate și va dispune de o bază tehnico-materială care va solicita un număr tot mai mare de cadre cu o pregătire de cea mai bună calitate.

În adevăr, este ușor de remarcat că dezvoltarea impetuoasă a învățămîntului nostru, despre care se spune astăzi curent că a devenit o autentică forță de producție, accelerează activitatea întregului sistem social-economic, care-l implică, la rîndu-i. Abordarea sistematică a devenit deci obligatorie. Pe baza analizei sistemelor este posibilă proiectarea necesarului de cadre în perspectivă, pe principalele grupe profesionale, pentru ramurile de bază ale economiei, precum și determinarea evoluției conținutului învățămîntului, a formelor și structurilor sale. Există însă și posibilitatea de a construi un model operațional care, utilizînd tehnici corespunzătoare, simulează organizarea și conținutul optimal, referitoare, fără doar și poate, la obiective și criterii fixate în prealabil. O dată stabilit, de exemplu, conținutul învățămîntului unei anumite profesii, metodele matematice de ordonare pot determina segmentarea și secvențializarea optimală,

în funcție de natura profesiei, ansamblul de cunoștințe și de motive care o definesc, de receptivitatea și capacitatea de efort a elevilor etc.

Investigație

Comparația cu învățămîntul din alte țări induce, în plus exigențe pe care le-am putea numi „globale”, în raport cu investigațiile „locale” care privesc un subsistem național.

Și dacă cercetarea sistematică a învățămîntului, în raport cu apartenența la sistemul național social-economic, ne conduce la prognoza parametrilor — de tip instituțional — ai structurii sale, asocierea sistemului mondial de învățămînt vizează mai ales problemele de conținut ale învățămîntului.

Evident, ni se impune în tot timpul să fim cit se poate de circumspecți la preluarea unor probleme de conținut. Vrem să spunem că modernizarea conținutului în sensul ținerii pasului cu toate cercirile tehnico-științifice obținute pe plan mondial este de dorit, dar că trebuie avute în vedere, înii de toate condițiile, specificitățile și — de ce n-am sublinia-o? — urgențele noastre, nevoile de cadre și de pregătire pe care le reclamă economia noastră națională, orice acțiune dobîndește, de aceea, o semnificație, în raport cu sistemul axiologic ce orientează efectiv practica de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Ar mai trebui accentuat că o serie de parametri ai sistemului mondial — cum ar fi dezvoltarea științei și tehnicii mondiale, unele aspecte ale economiei mondiale etc. — trebuie considerați drept parametri liberi pentru subsistemul învățămîntului a căror evoluție viitoare se cere explorată prin metode previzionale aplicate suplimentar.

Consentam după încheierea lucrărilor Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie a.c. prezentarea noastră cumulează nu numai răspunderea pe care o poartă orice cercetător, al viitorului învățămîntului românesc, dar și mindria de a întreprinde asemenea investigații în țara care, prima din lume, a procedat la o largă instituționalizare a preocupărilor prospectivă.

Pornind, de la principiul de bază că „învățămîntul trebuie să pregătească tineretul pentru muncă și viață”, că „aceasta este sarcina fundamentală a unui învățămînt cu adevărat serios, capabil să pregătească poporul nostru pentru construcția societății socialiste și comuniste”, principiu cerut să fie înscris ca atare atît în hotărîrea Comitetului Central, cit și în lege, se ajunge imediat la necesitatea de a-l fructifica în realizări pe măsura țelurilor astfel formulate.

Prognozarea învățămîntului și pregătirii cadrelor ține permanent seama de această finalitate socială, pregătirea tineretului pentru muncă și viață fiind un principiu axiomatic de lucru.

GEORGE BOTEZ

ÎN PREGĂTIRE, NOUL AN

La o școală generală

Pregătirea pentru deschiderea anului școlar 1973-1974 putem spune că le-am început odată cu inaugurarea noului local de școală, fapt care se înscrie în ansamblul marilor construcții ce se ridică an de an în întreaga țară. Cred că putem afirma că încă de acum școala este pregătită aproape în întregime, pentru primirea noului contingent de elevi ai claselor I și a elevilor din anii mai mari, care își vor desfășura activitatea în condiții incomparabile față de anii precedenți în ce privește baza materială a școlii. Cele trei laboratoare au fost dotate cu mobilier și aparatură modernă, iar atelierele școlare, cu sprijinul întreprinderilor patronatoare sau care nu patronază școala, au fost dotate cu strictul necesar sau poate chiar mai mult pentru asigurarea desfășurării activităților tehnico-productive (strunguri, polizor, aparat de sudură etc.). Din sumele realizate în cadrul acestor activități au fost cumpărate: frigider, aragaz, aspirator, mașini de călcat etc., iar pentru asigurarea securității elevilor, ținând seama că școala are trei etaje, a fost confecționat un grilaj din fier. Pentru asigurarea unei bune dezvoltări fizice a copiilor am dotat sala de gimnastică a școlii cu aparatură necesară, iar în curtea școlii, cu sprijinul unor instituții, au fost amenajate diferite terenuri de sport (baschet, handbal, volei). Sistem la ultimele rețușuri: fixarea tablelor școlare pe sticlă. Ne așteptăm cu drag elevii. În ce privește cuprinderea tuturor copiilor de vîrstă școlară în învățămînt, încă din iarnă s-a trecut la depistarea pe teren a acestora, astfel încît putem afirma cu certitudine că nici un copil de vîrstă școlară din circumscripția noastră nu va rămîne neșcolarizat. Pentru asigurarea unor condiții cît mai bune desfășurării procesului de instruire și educare,

s-a studiat posibilitatea deschiderii unui semiinternat pentru elevii claselor I-VIII care au condiții deosebite de viață de familie.

În spiritul lucrărilor Plenarei din 18-19 iunie 1973 și ținînd seama de indicațiile cuprinse în cuvîntarea secretarului general al partidului cu privire la sarcinile ce revin școlii pentru dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului, la școala noastră s-a prevăzut să se creeze un centru puternic pentru clasele a IX-a pe întregul sector, asigurîndu-se astfel condițiile optime de generalizare a învățămîntului general obligatoriu de 10 ani.

În pregătirea și amenajarea localului pentru deschiderea viitorului an școlar mă simt dator să menționez sprijinul acordat de către elevii noștri prin miile de ore de muncă patriotică efectuate, concursul colectivului de cadre didactice, care, cu dragoste și abnegație, au muncit pentru amenajarea sălilor de clasă, a laboratoarelor, nădîndu-se în lături de la munci cum sînt spălatul geamurilor, al podelelor sau măturatul. Toate aceste lucruri au fost posibile datorită dragostei față de muncă, înțelegerii reciproce care există în mijlocul colectivului nostru de cadre didactice, sudurii sale, colectiv care în felul acesta a înțeles să răspundă griii partidului nostru față de școală, de știință, de cultură. Întregul nostru colectiv se angajează solemn ca și pe viitor să depună eforturi și mai mari în pregătirea la un nivel cît mai înalt a elevilor, ducînd mai departe tradițiile frumoase ale școlii românești, ca și tradiția unității noastre școlare, a vechii școli „Clementa”, înființată acum 109 ani.

Prof. LUCRETIA ȘANDRU
directoare, Școala generală nr.19,
București

Într-un județ

— Convorbire cu prof. **Corneliu Zamfir**, inspector școlar șef al județului Constanța —

— În ce stadiu se află generalizarea învățămîntului general obligatoriu în județul dv.?

— În județul nostru, învățămîntul general obligatoriu a fost realizat în anul școlar trecut în proporție de 94%. Absolvenții clasei a VIII-a au fost cuprinși în școlile postgenerale cît și în forma ucenicie la locul de muncă. Avînd experiența anului școlar 1972—1973, vom putea cuprinde fără dificultăți la 17 septembrie a.c. toți elevii noștri în școala generală obligatorie.

— Ce măsuri concrete ați luat în această direcție?

— În primul rînd, în fiecare comună va funcționa cel puțin o școală de 10 ani (școlile cu capacități mai mari au fost transformate în școli de 10 ani). În 1973—1974 vom înființa noi internate și cantine, pentru a asigura tuturor elevilor condiții pentru viață și învățatură. Acestea vor avea 60—80 locuri fiecare. Este vorba de localitățile Olținu, Pantelimonu și Dobromir.

— Dar în privința cadrelor?

— Toate școlile din mediul rural și urban au asigurate încă de pe acum cadre calificate la științele exacte, limba română, limbile străine, istorie, geografie. La celelalte discipline luăm în prezent măsurile de rigoare. La 1 septembrie vor fi asigurate toate catedrele cu învățători și profesori calificați.

— Ce ne puteți spune despre asigurarea unor condiții optime de viață pentru noile cadre didactice?

— Și în această direcție primim un sprijin substanțial din partea Consiliului popular. Apreciez colaborarea noastră ca fiind deosebit de fructuoasă. La Ghindărești și Gîrlăciu se vor da în folosință în scurt timp două blocuri cu locuințe. Este o expresie concretă a griii organelor de partid și de stat locale pentru asigurarea unor condiții optime de viață pentru noile cadre din județul nostru.

— În privința asigurării unui mediu optim al instruirii?

— Școlile din mediul sătesc vor fi prevăzute cu un număr sporit de laboratoare, iar cele existente deja în orașe vor fi mărite și dotate cu aparatură modernă. În anul școlar 1973—1974 vor fi înființate în județul nostru peste 40 de noi laboratoare de fizică, chimie și biologie. În privința atelierelor școlare, vom acorda o atenție deosebită celor existente în școlile de 10 ani. Deși toate aceste școli dispun în prezent de 1—2 ateliere, ne preocupăm să

sporim numărul lor, precum și să le dotăm mai bine. De asemenea, am luat măsuri pentru diversificarea atelierelor, pentru ca acestea să răspundă necesităților industriei locale. Pentru aceasta este necesar să intensificăm colaborarea noastră cu marile întreprinderi. Pînă în prezent apreciez ca foarte bună colaborarea cu Întreprinderea de electricitate, cu Șantierul naval. Întreprinderea „Energia”, Integrata de lină, I.P.M.C., I.M.U.-Medgidia. Cu ajutorul acestora am reușit să înființăm microsecții și să dotăm atelierele interșcolare cu aparatură modernă. Uniunea județeană a cooperativelor meșteșugărești și unitățile ei nu ne-au dat însă sprijinul necesar, preferînd să se ocupe în exclusivitate de ucenici (de ex. „Prestarea”, „Munca și arta”). La sate, s-a realizat o colaborare fructuoasă îndeosebi cu C.A.P.-Peștera, care a înzestrat școala din localitate cu două ateliere (lăcătușărie și croitorie-țesătorie), C.A.P.-Viile (a amenajat trei ateliere — lăcătușărie, timplărie și croitorie-menaj), C.A.P. Cerchezu etc.

În anul care a trecut, în județ s-a realizat din munca productivă a elevilor suma de 1 200 000 lei (incasări), la care se adaugă lucrări pentru autodotare în valoare de 10 600 000 lei. În anul școlar 1973—1974, conform previziunilor noastre, veniturile realizate din munca elevilor vor crește substanțial.

— Ce măsuri ați luat pentru a spori numărul elevilor calificați în diferite meserii?

— Vom intensifica pregătirea practică a școlărilor în așa fel ca la solicitarea întreprinderilor să putem răspunde prompt, oferind industriei tinere cadre bine pregătite în meserie. Anul trecut un număr de elevi de la Școala generală nr. 28 s-au angajat (în urma unui examen de atestare) la Întreprinderea „Chimpex”, iar de la Școala generală nr. 26 — la T.A.P.L. și în domeniul turismului.

— Care specialități sînt mai mult solicitate în municipiul și județul dv.?

— Meseriile ce privesc lucrări în metal și lemn, electrotehnica. De regulă, întreprinderile solicită școlilor prin Direcția industrială a muncii cadrele de specialitate necesare. Datoria școlii este să pregătească pe elevi (în cadrul atelierelor-școală și întreprinderilor) în așa fel încît ei să acopere solicitările industriei atît în ceea ce privește pregătirea în meserie, cît și în ceea ce privește numărul de cadre.

B. CONSTANTIN

Tabere în Vrancea

În cursul lunii trecute, pionierii din munții Vrancei au trăit una din bucuriile lor de vacanță. Pe aceste meleaguri au fost inaugurate două noi tabere și anume cea din Hălăciuc și cea din Soveja. În Hălăciuc au fost predate pionierilor mai multe vile construite de întreprinderile din județul Vrancea (I.F.E.T.-Focșani, C.P.L.-Gugești, Intr. silvică Focșani, Intr. Vin-vie Focșani, Intr. legume-fructe Vrancea, I.A.S. Focșani, Fabrica de construcții Focșani, I.A.S. Odobești, I.G.O. Focșani, Vinexport-Focșani, I.A.B. Focșani).

La inaugurare au participat tovarășul prim-secretar Simion Dobrovici al Comitetului județean de partid Vrancea, Vasile Pătrosca, secretar cu propagandă al Comitetului județean P.C.R., Dimitriu Constantin inspector general al învățămîntului și președintele organizației pionierilor, Valeriu Chiriac.

Au participat de asemenea, tova-

rășul prim-secretar al Comitetului județean P.C.R. Galați, Constantin Dascălescu, și Elena Poparad-Mantho vicepreședintă a Consiliului Național al Organizației Pionierilor. Directorii întreprinderilor mai sus citate, care au contribuit la ridicarea taberei, au primit din partea pionierilor cîte o scrisoare-album de mulțumire, iar din partea C.N.O.P. Diploma de onoare.

La serbarea cu care s-a inaugurat tabăra au participat colective artistice ale pionierilor din Năruja, Tulnici, Paltin, Adjud, Odorhei, Gugești, Valea Sării, Vidra, Negrileşti, Colaciu și din alte sate din împrejurimi.

De la darea lor în folosință noile tabere au găzduit elevi și pionieri din aproape toate școlile din județ și lucrările Forumului pionieresc județean.

G. NESTOR

Sarcina:

„Întregul învățământ trebuie să pregătească tineretul pentru producție, pentru muncă“.

Din cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățământului, rostită la Plenara C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973.

„...prin instruirea practică se va urmări să se dea elevilor o pregătire politehnică, care să înlesnească însușirea unor meserii apropiate, a deprinderilor și tehnicilor de lucru specifice acestor meserii“.

Din Hotărârea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973, cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățământului în Republica Socialistă România.

Obiectivul educațional:

Pregătirea tehnică-productivă multilaterală, prin formarea deprinderilor și obișnuințelor de muncă fizică comune mai multor domenii de activitate.

Soluția:

Atelierul polifuncțional care poate fi realizat într-o singură încăpere cu trei-patru mese de lucru (timplărie, lăcătușărie, electrotehnică ș. a.) și cu unelte de bază și materialele minim necesare instruirii practice comune mai multor meserii și domenii de activitate.

Pregătire comună pentru mai multe domenii de activitate

Atelierul polifuncțional pentru clasele V—VIII ale școlii generale, pe care îl propunem spre examinare atenă și, eventual, spre generalizare intrunește o serie de avantaje, cu mult superioare atelierelor pe specialități (timplărie, mecanică, electrotehnică ș. a.) destinate elevilor cursului gimnazial.

Enumerăm câteva dintre avantajele atelierului polifuncțional:

a) Educațional: atelierul oferă posibilități sporite elevilor de a-și forma deprinderi de muncă și de activitate utilă comune mai multor domenii și ramuri de producție; atelierul specializat este superior celui polifuncțional în acțiunea de calificare profesională; în clasele V—VIII, însă, prevalează nu calificarea, ci pregătirea pentru viitoare calificări.

b) Didactic: în atelierul polifuncțional pregătirea introductivă a elevilor în cunoașterea materialelor, materiilor prime și uneltelor de muncă și în formarea deprinderilor de lucru este mai amplă, această pregătire având un mediu de instruire — deși sumar ineztrată ca mijloace — mai bogat în posibilități de activitate directă a elevilor și de producere a unor lucrări cu utilitate nemijlocită care mențin mai ușor interesul elevilor pentru munca tehnico-productivă.

c) Economic: cu o dotare relativ restrânsă și prin folosirea unei singure încăperi utilizabilă pînă la 50—60 de ore săptămînal, atelierul polifuncțional este mai ușor de realizat de către școlile mici și mijlocii decît atelierelor pe specialități.

În atelierul polifuncțional, destinat pregătirii elevilor pentru mai multe domenii de activitate, se poate desfășura și muncă tehnico-productivă pe specialități.

COSTIN ȘTEFANESCU

ATELIERUL POLIFUNCȚIONAL

Deprinderile de bază comune cîte unui domeniu sau grup de meserii

Red.: Cum apreciați ideea atelierului polifuncțional?

Ing. Ioan Opreșiu, directorul Grupului Școlar al Ministerului Industriei Ușoare: Găsesc excelentă ideea înființării în clasele V—VIII ale școlii generale a unui atelier polifuncțional. Din experiența mea de fost muncitor și actual director, pot afirma cu toată tăria că în primele clase nu se poate merge numai pe însușirea noțiunilor unei singure meserii. Să dăm copiilor posibilitatea să lucreze în mai multe domenii de bază — lăcătușărie, timplărie, electrotehnică, croitorie, cusătorie-confecții, strungărie, prin rotație (2—3 trimestre în fiecare specialitate). Toți copiii (mă gândesc și la fete) se pot iniția începînd chiar din clasa a V-a în meseriile pe care le-am amintit, cu excepția meseriei de strungar, care cere deja deprinderi formate. Putem lăsa strungul în grija celor din clasa a VIII-a. Băieții și fetele ar putea începe încă din clasa a V-a să învețe primele noțiuni de electrotehnică (demontarea și montarea prizelor, montarea difuzorului etc.) pentru a se familiariza cu specificul acestei meserii. Nu este necesar să-i supraîncercăm, mai ales că teoretic ei nu învață încă prea mult în acest domeniu. Aceasta este valabil și pentru celelalte meserii. Scopul principal al unui astfel de atelier este, după părerea mea, formarea la copiii claselor V—VIII a deprinderilor fundamentale în meseriile de bază și nicidecum o calificare. Cu cît copiii se vor deprinde mai de timpuriu cu mînuirea unui ciocan, a unei pile, a ferăstrăului, dălții, burghiului, dornului, cleștilor etc., cu atît ei vor fi mai receptivi în munca tehnico-productivă de mai tîrziu.

Red.: În afară de formarea deprinderilor de bază pentru însușirea unor meserii, atelierul polifuncțional mai are și alte disponibilități?

Ing. Ioan Opreșiu: Nu e vorba doar de a forma deprinderi, ci și de a sădi dragostea pentru muncă în aceste inimi tinere și foarte receptive. În fiecare clasă inițiindu-se în altă specialitate, la finele clasei a VIII-a, elevul va opta pe o bază solidă pentru o meserie pe care a în dragit-o în acești ani și pentru care are înclinații reale. Aci rolul profesorului, al dirigintelui și mai ales al maestrului-instructor este enorm. De pildă, în cazul în care un elev nu are înclinații deosebite pentru electrotehnică (nu a dat rezultate bune în atelier), dar totuși insistă să se specializeze în continuare în această disciplină, va trebui oprit la timp, fiindcă, în caz contrar, va ocupa pe nedrept locul colegului său mai talentat și cu rezultate mai bune. Maistrul-instructor va trebui să fie numai ochi și urechi, cum se spune, pentru a putea depista la timp înclinațiile și aptitudinile elevilor săi. Cred că specializarea într-o anumită direcție va trebui să înceapă încă din clasa a VIII-a. Copiii sînt destul de mari

de acum, posedă de asemenea cunoștințe teoretice substanțiale pentru a se ocupa de o singură meserie.

Red.: Care sînt deprinderile de bază pentru lăcătușărie și pentru filatură?

Ing. Ioan Opreșiu: Fiecare meserie va fi predată de către un maistrul instructor calificat, care să-și iubească meseria. El trebuie să fie bine pregătît și ca psiholog și pedagog.

Ce deprinderi vor trebui învățate în acești ani? După părerea mea, la lăcătușărie elevul trebuie să știe: 1) cum se mînuiește pila (poziția corectă); 2) să măsoare exact (însușirea noțiunii de dimensiune) o piesă, un șurub, la început cu aparatele de măsurat, apoi „din ochi“; 3) să lovească corect cu ciocanul (privirea trebuie îndreptată în jos, nu la floarea cuiului); 4) să taie cu dalta și ciocanul etc. La țesătorie și filatură: 1) să lege nodul special; 2) să cunoască și să recunoască ușor materiile prime (lina, bumbacul, reionul etc.); 3) să cunoască secțiile fabricii, să știe rostul lor (pentru cîștigarea încrederii, a dragostei pentru muncă); 4) să lege firele rupte (la ring, de ex.), să pună bobinele, să schimbe canele etc. Să avem grijă să nu-i speriem pe copii cu activități complicate sau să-i ducem la practică acolo de unde s-ar putea întoarce cu impresii negative.

În sfîrșit, cred că este necesar ca pe fiecare elev să-l însoțescă o fișă (completată în fiecare trimestru) în care să fie specificate toate datele privind aptitudinile sale pentru fiecare dintre specialități, atît de bună față de muncă, dacă este

ordonat sau nu, în ce măsură etc., care va fi ogînda elevului în ceea ce privește activitatea practică. Dacă își vor putea însuși deprinderile de care vorbeam încă din clasele V—VIII, vor da rezultate excelente mai tîrziu (în clasele 9—10 ale școlii generale și eventual la liceele de specialitate). Noi, la școala profesională, pierdem aproape un trimestru pentru a forma la copii primele deprinderi, întrucît sîntem nevoiți să luăm totul de la A. Aproape nici un elev absolutent al clasei a VIII-a nu știe să minuiască corect ciocanul sau pila.

CONSTANTIN BUTURA

Profesie și atelier

Red.: Care sînt profesiile în care elevii au posibilitatea să se califice la școala dv.?

Vasile Răican, directorul Școlii profesionale de căi ferate din București: În școala noastră, elevii se califică într-una din meseriile: electricieni pentru locomotive Diesel și electrice, electricieni vagoane, lăcătuși mecanici locomotive, lăcătuși mecanici vagoane.

Nicolae Andrei, directorul Liceului industrial de arhitectură din București: După absolvirea liceului nostru, elevii obțin diploma de muncitor de înaltă calificare în construcții; mai au însă și posibilitatea de a ocupa funcții de desenatori sau tehnicieni proiectanți.

Red.: Care apreciați că sînt principalele deprinderi — simple și elementare — care, formate la elevii claselor V—VIII, ar ușura învățarea uneia dintre meseriile amintite de dv.?

Nicolae Andrei: Sînt de părere că formarea unor deprinderi minim necesare pentru însușirea unei meserii poate să înceapă chiar înaintea intrării elevului în clasa a V-a. Este vorba despre deprinderi elementare care, deși variază de la o meserie la alta, își găsesc utilitatea în viața practică de fiecare zi. Revenind la profilul liceului nostru, ar fi de dorit să formăm în primii ani de studiu îndemnări legate de: dulgherie, prepararea

(Urmare din pag. a VII-a)

și cele la dispoziția învățătorului sau cele de recapitulare. Pentru a ilustra caracterul practic al însușirii gramaticii în această clasă, voi cita din noua programă: „Textul. Exercițiile de citire și de scriere a unor texte. Titlul. Exerciții de formulare și de scriere a titlului la texte alcătuite de învățători și de elevi“. O limbă se învață vorbind-o, nu din definiții — la care se ajunge logic, pe cale practic-aplicativă.

Multe sînt aspectele demne de semnalat și apreciat în proiectul acestei programe. Sînt de exprimat însă, cred eu, și rezerve. Este vorba de un anume exces de exerciții, în dauna noțiunilor teoretice care, uneori, sînt de-a dreptul strangulate. Iată, predării substantivului li

sînt acum afectate numai 3 ore față de 8 în vechea programă. Cred că e prea puțin. Sînt necesare 4—5 ore. Nici pentru verb nu ajung 3 ore față de 6 în programa anterioară. Iar predării propoziției, 12 ore, față de 6 cit îi erau afectate pînă acum. Pentru acest capitol sînt cred, suficiente 8—9 ore. Se impune, după opinia mea, o mai rezonabilă echilibrare a predării noțiunilor teoretice, cu exercițiile practice. Sînt însă corecții care, probabil, vor fi aduse noului proiect, în urma discuțiilor ce se vor purta pe marginea lui.

Observații în ce privește nevoia unei asemenea echilibrări se pot face și pentru clasele a III-a și a IV-a. Sînt sigură însă că alți colegi participanți la dialogul deschis de „Tribuna școlii“ își vor exprima pe larg opinia în acest sens.

proiectul ce ni se propune se face simțită, uneori, pedalarea, cam excesivă, pe exerciții aplicative. Trebuie păstrată o cumpănă între una și alta. Restrîngerea păgubitoare a predării teoretice se observă în special la clasa a II-a, la substantiv, verb, dar și la clasa a III-a (unde predării adjectivului i se afectează numai 2 ore, față de 4 — în programa anterioară). Mult mai echilibrat mi se pare acest raport la clasa a IV-a, unde, lucrînd cu elevii mai mari, noțiunile teoretice (întîlnite, concentric, și în clasele anterioare) se cer dezvoltate, aprofundate.

Firește, discuțiile ce vor urma pe marginea noilor programe vor prilejui și alte observații, sugestii, care vor conduce la îmbunătățirea ei. Ceea ce este lîmpede de pe acum, însă, e orientarea practică a proiectului propus, cale sigură a însușirii temeinice de către elevi a limbii noastre literare contemporane. Noile criterii de predare a gramaticii în școala elementară, de o mult mai mare mobilitate, scoaterea gramaticii din vechi fîgașe, închistate aride, sînt premise ce vor duce și la îndrăgirea acestei discipline de către elevi, care, să recunoaștem, o confundă de multe ori cu definiții. Cînd ea este, de fapt, în substanță, un mijloc și nu un scop în sine!

Înv. ZOE DRĂGĂNOAIA,
Ploiești

Criterii mobile de predare a gramaticii

Publicarea din timp a noului Proiect al Programei de limba română pentru clasele I—VIII în paginile revistei noastre, „Tribuna școlii“, este binevenită. Discuțiile ce vor urma în jurul acestui proiect vor fi, de asemenea, foarte utile, atît pentru îmbunătățirea noii programe propuse, cît și pentru cadrele didactice aflate la catedră.

Trebuie să spun că, prima mea reacție după lectura textului din revistă a fost de satisfacție. De satisfacție — pentru caracterul practic-aplicativ al predării gramaticii în școală, conform programei ce va intra în vigoare din 1974—1975. Studiul gramaticii nu poate avea altă finalitate decît însușirea limbii literare actuale, în toate variantele ei. Elevii noștri trebuie să ajungă a stăpîni temeinic limba română vorbită și scrisă azi! Gramatica nu poate fi o disciplină expusă ex cathedra, sec, excesiv de teoretizant, cu accent pe subtilități, cu chestiuni controversate etc.

Caracterul practic al noii programe este evident încă din clasa a II-a. Din această clasă exercițiile aplicative ocupă un loc preponderent. Exercițiile înseși îi conduc pe elevi la definiții, pe care le consolidează în cunoștință de cauză. Un elev va înțelege foarte bine ce este propoziția, cînd, pus să enunțe ceva, i se vor „decupa“ propoziții formulate de el însuși în chiar procesul vorbirii.

O paralelă între orele afectate predării gramaticii în clasele III—IV, după vechea și noua progra-

mă, este concludentă. Astfel, predării propoziției în clasa a III-a, îi sînt rezervate 19 ore, față de numai 10 în programa din 1972. Substantivul 12, față de 5, verbului — 10, față de 5 ore, etc. Nu e vorba însă numai de un câștig de ore, ci de metoda de lucru. La fiecare capitol, după reluarea unor noțiuni teoretice sau transmiterea altora noi, acestea se consolidează prin exerciții practice, pe texte literare curente, în mai multe variante. Astfel predicatului îi sînt afectate la clasa a III-a. 6 ore. În acest spațiu, însă, locul preponderent îl ocupă: exercițiile de recunoaștere a predicatelor; de alcătuire a unor texte în care să existe predicate exprimate prin verb și predicate exprimate prin verbul „a fi“, plus alte cuvinte — așa cum indică noua programă.

Alt exemplu: în clasa a IV-a: se predă fraza ca noțiune nouă. Din nou, după o succintă definiție, aceasta este consolidată de numeroase exerciții de recunoaștere și de limitare a propozițiilor, de alcătuire a unor propoziții și de îmbinare a acestora în fraze. Desigur, noi, învățătorii, făceam acest lucru și pînă acum. Îl făceam fiindcă îl simțeam necesar. Acum însă, programa însăși legitimează ceea ce era firesc.

Există însă pericolul de a se trece, în predarea gramaticii la clasele II—III—IV, de la o extremă la alta. Dacă în vechile programe erau absolutizate noțiunile teoretice, în

PROGRAMA DE LIMBA ROMÂNĂ PENTRU CLASELE I-VIII

(Fonetica, Vocabularul, Gramatica, Ortografia, Ortoepia, Punctuația)

— PROIECT DE DISCUȚII —

(Urmare din nr. 104)

Adjectivul

Acordul adjectivului cu substantivul determinat. **Gradele de comparație ale adjectivului.** Declinarea adjectivului. Funcțiunile sintactice ale adjectivului. 1 oră

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a gradelor de comparație ale adjectivelor. Exerciții de folosire, în fraze, a adjectivelor, la gradele de comparație învățate. Exerciții de pronunțare și de scriere, în fraze, a adjectivelor, la diferite cazuri, la singular și la plural, articulate și nearticulate, singure sau în structura unor substantive compuse. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care adjectivele să îndeplinească funcțiunile sintactice învățate. 1 oră.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme :

Pronunțarea și scrierea, formelor negate ale adjectivelor de origine participială, cu intercalarea adverbului mai : **nemai-auzit, nemaipomenit** etc.

Pronunțarea și scrierea cu -eș- în pluralul masculin al unor adjective terminate la singular în -x : **complexi, fieși** etc.

Pronumele

Pronumele personal. Persoana, genul și numărul. Declinarea pronumelui personal. Formele accentuate și formele neaccentuate ale pronumelui personal. Pronumele personal de politețe. **Pronumele reflexiv.** Pronumele și adjectivul demonstrativ. **Pronumele interogativ-relativ.** Funcțiunile sintactice ale pronumelor și adjectivelor pronominale. 4 ore.

Exerciții de recunoaștere și de scriere, în fraze, a pronumelor reflexive, a pronumelor și adjectivelor demonstrative, a pronumelor interogativ-relative. Exerciții de pronunțare și de scriere, în fraze, a grupurilor verb-pronume. Exerciții de substituție, în texte, a pronumelor prin substantive și invers. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care pronumele și adjectivele pronomi-

nale învățate să îndeplinească funcțiunile sintactice corespunzătoare. Exerciții de alcătuire a unor compuneri gramaticale, în care să se aplice noțiunile de fonetică, de ortografie și de punctuație învățate. 2 ore

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme :

Scrierea și diferențierea formelor accentuate de persoana I și a II-a singular și plural, de dativ și de acuzativ, ale pronumelui reflexiv, de formele corespunzătoare ale pronumelui personal.

Pronunțarea, scrierea și diferențierea adjectivelor posesive său și sa de pronumele personale lui, ei și lor.

Pronunțarea și scrierea adjectivelor posesive care însoțesc substantivele ce denumesc grade de rudenie : **frate-meu, soră-mea** etc.

Scrierea și diferențierea pronumelor și adjectivelor posesive sa și săi, de grupurile pronume reflexiv + verb și conjuncție + pronume personal, **s-a (dus) și să-i (dea).**

Pronunțarea și scrierea, unor pronume și adjective demonstrative, la singular și la plural : **aceea, aceasta, aceea, aceeași ; aceea, aceea, aceeași** etc.

Numeralul

Numeralul cardinal. **Numeralul multiplicativ și numeralul distributiv.** Numeralul ordinal. Funcțiunile sintactice ale numeralului. 1 oră.

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a numeralelor multiplicative și a numeralelor distributive. Exerciții de folosire, de pronunțare și de scriere a diferitelor categorii de numere. Exerciții de diferențiere, în texte, a numeralelor cardinale **un și o, de articolele nehotărâte omonime.** Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care numerele învățate să îndeplinească funcțiunile sintactice corespunzătoare. 1 oră

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme :

Pronunțarea și scrierea, în texte, a numeralelor compuse, cu și fără prepoziția de : **nouăsprezece elevi — douăzeci și unu de elevi** etc.

Pronunțarea și scrierea, în texte, după substantivele feminine articulate cu articol hotărât enclitic, a articolului posesiv din structura numeralelor ordinale : **clasa a VI-a, etapa a III-a** etc.

Verbul

Persoana și numărul verbului. Modurile și timpurile verbului. Modurile personale (predicative). Indicativul și timpurile lui : prezentul, imperfectul, perfectul simplu, perfectul compus, mai mult ca perfectul, viitorul și viitorul anterior. Modul conjunctiv : prezent și perfect. Modul condițional-optativ : prezent și perfect. Modul imperativ. Modurile nepersonale (nepredicative) : infinitivul prezent, gerunziul, participiul și supinul. Cele patru conjugări. Verbele ajutătoare (auxiliare) : **a fi, a avea, a vrea (a voi).** Conjugarea verbelor la cele trei diateze. Funcțiunile sintactice ale verbului. 4 ore

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a diatezelor a modurilor și a timpurilor verbului. Exerciții de pronunțare și de scriere în fraze, a diferitelor verbe și a grupurilor verb-pronume. Exerciții de diferențiere a celor trei ipostaze ale verbului **a fi** : de verb care poate forma singur predicatul, de verb auxiliar și de verb copulativ. Exerciții de alcătuire a unor compuneri gramaticale, în care să existe verbe la diatezele, modurile și timpurile învățate. Exerciții de alcătuire a unor compuneri gramaticale, în care să se aplice noțiunile de fonetică, de ortografie și de punctuație învățate. 2 ore

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere

(Continuare în pag. a II-a)

(Urmare din pag. 1)

și următoarele probleme:

Pronunțarea și scrierea formelor verbului a fi, la timpurile și modurile învățate.

Pronunțarea și scrierea verbelor a agreea, a crea, a deveni, a scrie și a veni, la modurile și timpurile învățate.

Scrierea și diferențierea, în texte, a formelor verbale ai și ați de grupurile prepoziție + pronume (pentru) a-i (da), (pentru) a-ți (spune); a formelor verbale voi, va, vor de grupurile pronume + verb v-oi (da); v-a (ajutat), v-or (spune).

Pronunțarea și scrierea, în texte, a gerunziilor negatice, cu intercalarea adverbului mai, nemişcându-se, nemişcându-se etc. Pronunțarea și scrierea, în texte, cu doi i a unor gerunzii de tipul apropiind, studiind etc.

Adverbul 1 oră

Adverbe de loc, adverbe de timp și adverbe de mod. Funcțiunea sintactică a adverbului.

Exerciții variate de întrebare și de scriere, în fraze, a celor trei feluri de adverbe, cu funcțiunea sintactică învățată.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Scrierea, în texte, a adverbului compus devreme (în opoziție cu locuțiunea conjuncțională de vreme ce).

Pronunțarea și scrierea, în texte, a unor adverbe de tipurile continuu și maximum.

Scrierea, în texte, a adverbului compus numai (în opoziție cu nu mai vine).

Scrierea, în texte, a unor adverbe repetate, de tipul gata-gata, încet-încet etc.

Prepoziția 1 oră

Prepoziții simple și prepoziții compuse. Rolul prepoziției în propoziție.

Exerciții variate de întrebare, de pronunțare, de scriere și de evidențiere a rolului — în propozițiile din fraze — a celor două categorii de prepoziții.

Conjuncția 1 oră

Conjuncții simple și conjuncții compuse. Rolul conjuncției în propoziție și în frază.

Exerciții de recunoaștere a celor două feluri de conjuncții și a rolului acestora, în propoziții și în fraze. Exerciții variate de întrebare, de pronunțare și de scriere — în propoziții și în fraze — a conjuncțiilor.

Interjecția 1 oră

Ortografia și punctuația interjecțiilor.

Exerciții variate de întrebare, de pronunțare, de scriere și de

punctuație, în fraze, a diferitelor interjecții.

În exerciții se vor avea în vedere și pronunțarea și scrierea grupului interjecție + pronume. **iată-mă, iată-te, iată-l, iată-o** etc.

SINTAXA

Sintaxa propoziției

Propoziția

Părțile principale ale propoziției: subiectul și predicatul. Propoziția simplă.

Subiectul

Subiectul exprimat prin substantiv, prin pronume și prin numeral. Subiectul multiplu, subiectul subînțeles.

Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să existe subiecte exprimate prin substantive, prin pronume și prin numerele. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să existe subiecte multiple și subiecte subînțelese. 1 oră

Predicatul

Predicatul verbal. Predicatul nominal. Verbe copulative și nume predicative. Acordul predicatului (verbal și nominal) cu subiectul.

Exerciții de întrebare, în fraze, a predicatelor verbale și a predicatelor nominale. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să existe predicate verbale și predicate nominale. Exerciții de realizare, în fraze, a acordului predicatului (verbal și nominal) cu subiectul. Exerciții de deosebire a predicatului verbal, exprimat printr-un verb la diateza pasivă, de predicatul nominal exprimat prin verbul copulativ a fi + un nume predicativ de origine participială. Exerciții de alcătuire a unor compuneri gramaticale, în care să se aplice noțiunile fonetice, de ortografie și de punctuație învățate. 2 ore

Părțile secundare ale propoziției: atributul și complementul. Propoziția dezvoltată.

Atributul

Atributul adjectival (exprimat prin adjectiv propriu-zis, adjectiv pronominal, prin numeral și prin participiu). Acordul atributului adjectival cu substantivul determinat. Atributul substantival (în genitiv și în acuzativ cu prepoziție). **Atributul verbal.**

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a atributelor verbale. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să existe atributele învățate (substantivale, adjectivale, și verbale). 2 ore

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Punctuația atributelor verbale în diferite texte.

Topica atributelor verbale în textele luate în discuție.

Complementul

Complementul direct și complementul indirect (exprimate prin substantive și prin pronume). **Complementul circumstanțial: de loc, de timp și de mod.**

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a complementelor circumstanțiale de loc, de timp și de mod. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să existe complementele învățate (directe, indirecte și circumstanțiale de loc, de timp și de mod). 2 ore

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Punctuația complementelor circumstanțiale de loc, de timp și de mod, în diferite texte.

Topica complementelor circumstanțiale de loc, de timp și de mod, în textele luate în discuție.

Rolul cuvintelor de legătură (prepoziții și conjuncții) în propoziții.

Sintaxa frazei 2 ore

Fraza

Propoziția principală și propoziția secundară. Fraza alcătuită din două sau din mai multe propoziții (principale sau principale și secundare). Numărul predicatelor — indice de recunoaștere a frazei și a numărului de propoziții dintr-o frază. **Raporturile sintactice dintr-o frază: coordonare și subordonare.** Rolul elementelor de relație dintr-o frază (conjuncții, pronume și adverbe). Punctuația în frază.

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a raporturilor sintactice de coordonare și de subordonare. Exerciții de alcătuire a unor fraze, în care să existe raporturi de coordonare și raporturi de subordonare, realizate cu ajutorul elementelor de relație învățate. Exerciții de transformare a raporturilor coordonatoare în raporturi subordonatoare și invers, utilizându-se elementele de relație învățate.

Semnele de punctuație și de ortografie. Scrierea cu inițială majusculă. 2 ore

Exerciții de folosire — în propoziții și în fraze — a cuvintelor cu inițială majusculă și a tuturor semnelor de punctuație și ortografice învățate.

CLASA A VII-A

(4 ore săptămânal — 128 de ore anual)

Repartizarea orelor:

Pentru predare:

(Continuare în pag. a III-a)

DEZBATERI PE MARGINEA PROIECTULUI

Încheiem în acest număr publicarea proiectului Programei de limba română pentru clasele I-VIII începută în numărul din 28 iulie al revistei noastre. Așa cum subliniam în numărul anterior, publicarea acestui proiect constituie o modalitate intrată în practica Ministerului Educației și Învățământului, a revistei noastre, de a antrena în elaborarea și definitivarea programelor, masa largă a învățătorilor și profesorilor, a cercetătorilor științifici, a specialiștilor și a tuturor celor interesați, de a le sonda opiniile și a le solicita sugestiile, de a realiza o confruntare cu experiența didactică de la catedră și cu cercetarea experimentală.

Primele puncte de vedere sosite în redacție le publicăm mai jos. Întrucât dezbaterea inițiată de revista noastră va continua pînă în luna octombrie a.c. sugerăm tuturor celor ce doresc să-și exprime opiniile — și am fi bucuroși ca numărul lor să fie cît mai mare — cîteva aspecte care ar putea fi abordate, firește, fără ca acestea să aibă caracter limitativ: utilitatea programei, relevarea eventualelor omisiuni; confruntarea proiectului programei cu programa în vigoare; corelații între structurile gramaticale, ortografie și ortoepie în cadrul programei; predarea gramaticii pe baza programei aflată în proiect și cultivarea în școală a limbii moderne vorbită curent; neologismul și circulația paralelă a termenilor; confruntarea capitolurilor referitoare la ortografie, ortoepie și fonetică cu dicționarele sau îndrumătoarele de ortografie și ortoepie; corelarea predării gramaticii după programa în proiect, cu celelalte obiecte de învățămînt (literatura română, limbi străine etc.); predarea gramaticii pe baza acestei programe în raport cu suprîncercarea elevilor.

O mai judicioasă echilibrare a noțiunilor teoretice cu exercițiile aplicative

În învățămîntul românesc din trecut, cu atît de bune tradiții, s-au făcut simțite adesea și tendințe pur speculative. Un asemenea aspect l-am putut cunoaște din proprie experiență noi generațiile mai vîrstnice în studiul gramaticii limbii române din timpul școlarității noastre. Cine nu-și amintește de faimoasele analize generale, morfologico-sintactice, din anii de liceu? Unii profesori le numeau „gramatică a minții”, noi, elevii, exagerînd puțin le ziceam altfel, invocînd o vorbă a bietului Trăznea din „Amintirile...” lui Creangă. Erau aceste analize nu rareori un adevărat coșmar. E drept, ajungeam pînă la urmă să dezvoltăm cu ușurință o parte secundară de propoziție — în propoziție secundară, ori reducem o propoziție secundară, prin contragere. Dar, cui și la ce folosea aceasta?

Să mi se ierte acest preambul, la considerațiile ce vor urma pe marginea noii programe de gramatică. M-au stîrnit la aceasta, însă, noile criterii, foarte constructive, care vor sta la baza predării gramaticii în școală, începînd cu anul 1974—1975,

așa cum sînt ele concepute în proiectul „Programei de limba română pentru clasele I—VIII”, publicată de „Tribuna școlii” din 28 iulie 1973.

Prima observație ce se impune atenției, în legătură cu proiectul noii programe puse în discuție, este caracterul său practic-aplicativ. Într-adevăr, care este scopul studierii gramaticii în școală? De bună seamă, acela de a-i învăța pe elevi să-și însușească temeinic limba română literară actuală, vorbită și scrisă. Limba pe care o vor folosi la locul de muncă, în relațiile din societate, limba, așadar, ca mijloc de comunicare. Elevii noștri de astăzi vor avea mîine de consultat o bibliografie de specialitate, vor citi ziare și reviste, cărți felurite, (ceea ce fac din ce în ce mai mult încă de pe băncile școlii), vor viziona spectacole, vor avea de întocmit lucrări etc. etc. Cred, de aceea, că este foarte bună ideea ca, în vederea pătrunderii structurii limbii de către elevi, exercițiile de gramatică să se facă pe texte, nu în primul rînd literar-artistice, ci de limbă literară curentă. Un text artistic din secolul trecut îl savurăm

în orele noastre de destindere, dar în viața de zi cu zi ne exprimăm totuși, în limba literară de astăzi, elegantă, bogată, nuanțată, precisă.

Noua programă cere ca încă din clasa I, predarea gramaticii să însemne învățarea practică a limbii. Se prevede ca, din această clasă chiar, să fie familiarizați copiii cu propoziția alcătuită din două și trei cuvinte, cu separarea propozițiilor, prin întrebări puse de învățător, împărțirea propoziției în cuvinte, familiarizarea cu noțiunea de cuvînt, silabă, sunet în mod aplicativ. În clasa a II-a, cînd începe efectiv predarea gramaticii, acest caracter aplicativ al însușirii ei de către elevi este și mai evident.

În vechea programă (din 1972), repartitia orelor era următoarea: predarea cunoștințelor gramaticale (preponderent teoretic): 42 ore, copieri, dictări: 15 ore, plus 6 ore recapitulare și alte 5 la dispoziția învățătorului. Noul proiect ne propune: 37 ore pentru predare, accentul punîndu-se pe exerciții de punctuație, ortografie, exerciții aplicative și creatoare, fără a se afecta cele 15 ore de copieri și dictări, ca

Inv. EUGENIA CÂNDROVEANU
Ploiești

(Continuare în pag. a VIII-a)

(Urmare din pag. a V-a)

1. Complementul circumstanțial de cauză — recapitulare și sistematizare prin exerciții aplicative.

2. Propoziția subordonată circumstanțială de cauză

Exerciții de recunoaștere a propoziției subordonate circumstanțiale de cauză. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească propoziții subordonate circumstanțiale de cauză.

XI. Complementul circumstanțial de scop și propoziția subordonată circumstanțială de scop 2 ore

1. Complementul circumstanțial de scop — recapitulare și sistematizare prin exerciții aplicative.

2. Propoziția subordonată circumstanțială de scop

Exerciții de recunoaștere a propoziției subordonate circumstanțiale de scop. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească propoziții subordonate circumstanțiale de scop.

★

B. Analize gramaticale ale unor texte care să cuprindă noțiunile studiate de sintaxă a propoziției și a frazei.

Exerciții de alcătuire a unor descrieri, narațiuni și texte dialogate. În care să se întâlnească propozițiile

coordonate și subordonate învățate și în care să se aplice cunoștințele de ortografie, de punctuație și de topică predate. 4 ore

În exercițiile cu caracter aplicativ de la punctele A și B se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Tipurile de raporturi din propoziții și din fraze și mijloacele de realizare a lor.

Correspondența dintre părțile de propoziție și propozițiile subordonate.

Implicațiile stilistice ale frazelor cu puține propoziții, mai ales coordonate, și cu multe propoziții, mai ales subordonate (pot fi comparate, din acest punct de vedere, texte beletristice cu texte științifice sau publicistice).

Implicațiile stilistice ale modificării ordinii cuvintelor în propoziții și a propozițiilor în fraze (pot fi comparate, din acest punct de vedere, texte beletristice cu texte științifice sau publicistice).

Implicațiile stilistice ale prezentului istoric, ale perfectului simplu și ale perfectului compus.

★

C. Analize lingvistice complexe (sintactice, stilistice, morfologice, lexicale, fonetice, ortografice și de punctuație *) 8 ore

D. LIMBA ROMÂNĂ — LIMBA NOASTRĂ NAȚIONALĂ. 8 ore

Formarea limbii române — epocă, teritoriu, elemente constitutive.

Caracterul latin al limbii române — exemplificări cu ajutorul unor texte în limba latină, din domeniul vocabularului, pe grupe de noțiuni, și din gramatica elementară; exemplificări cu ajutorul unor texte românești în care elementul latin este exclusiv sau predominant; mici fraze identice ca structură și lexic în latină și în limba română.

Limba română — limbă romanică (exemplificări cu ajutorul lexicului și al gramaticii).

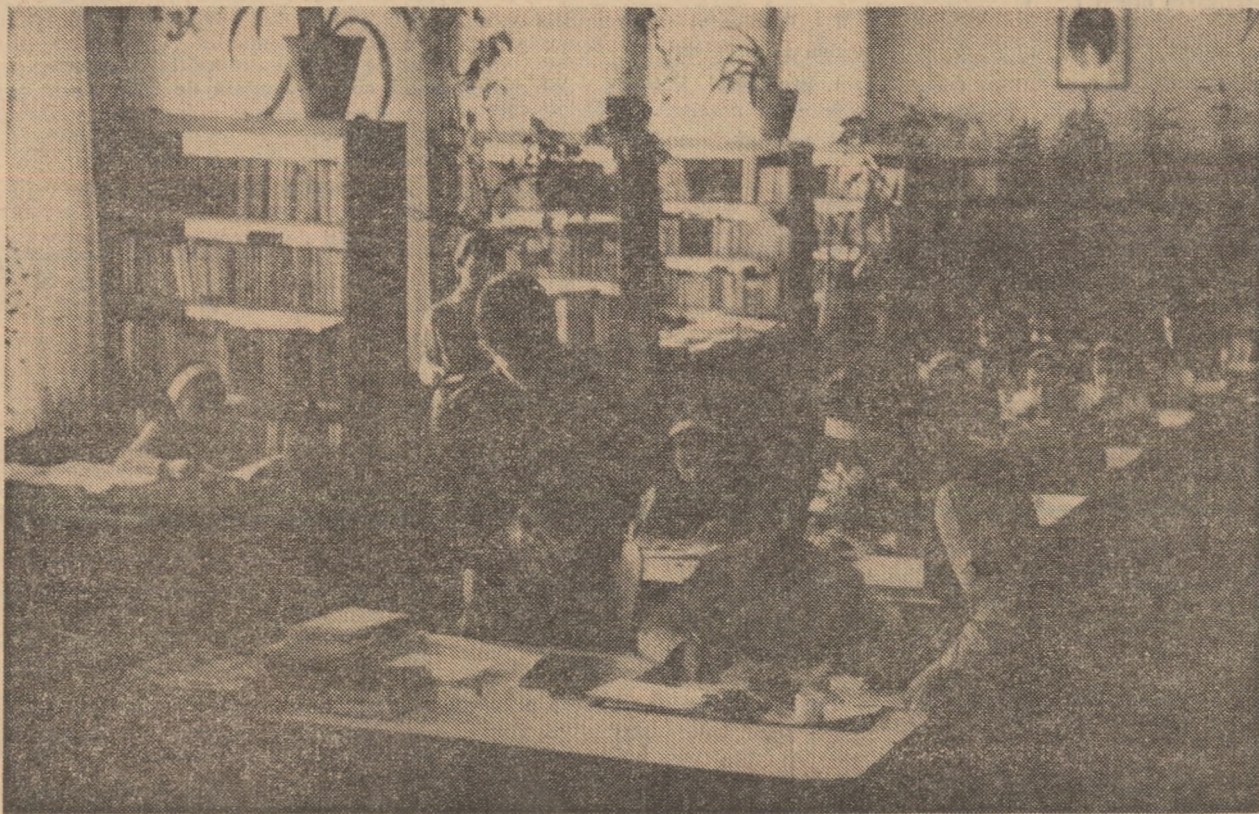
Evoluția limbii române — generalități.

Limba națională, dialect, grai, limbă literară, limbă vorbită, limbă scrisă.

Stilurile limbii române literare — exemplificări.

Importanța cunoașterii și studierii limbii române.

*) Manualele vor cuprinde texte pe baza cărora să se facă astfel de analize. Ele trebuie să ofere și „modele” de interpretare a textului.

(Urmare din pag. a II-a)

Fonetică, vocabular, gramatică	44 de ore
Lectură literară	44 de ore
Lucrări scrise (pregătirea, desfășurarea și discutarea lor).	9 ore
Compuneri	12 ore
Recapitulare finală	6 ore
Controlul lecturii suplimentare	8 ore
La dispoziția profesorului	5 ore
RECAPITULARE	2 ore

Exerciții de alcătuire a unor compuneri gramaticale în care să fie reluate cunoștințele de ortografie, punctuație și gramatică, predate în clasele anterioare.

FONETICA 1 oră

Exerciții aplicative privind cunoștințele de fonetică predate în clasele anterioare: despărțirea cuvintelor în silabe; pronunțarea și scrierea vocalelor, a semivocalelor, a consoanelor, a diftongilor și a trifongilor din cuvinte; scrierea cuvintelor cu vocale sau cu consoane duble; scrierea cuvintelor cu inițială majusculă; scrierea unor nume comune și proprii străine; punerea în valoare a rolului accentului în vorbire; pronunțarea corectă a cuvintelor care au forme duble de accentuare.

VOCABULARUL

Vocabularul. Cuvintul. Familia de cuvinte. Cuvinte compuse. Sinonime, omonime, antonime. **Cuvinte polisemantice***.

Compența vocabularului. Imbogățirea vocabularului prin mijloace interne (prin derivare cu sufixe și cu prefixe, prin compuneri și prin schimbarea valorii gramaticale) și **prin mijloace externe**. 2 ore

Exerciții de recunoaștere, în fraze, a cuvintelor formate prin derivare, prin compuneri și prin schimbarea valorii gramaticale. Exerciții de recunoaștere a neologismelor. Exerciții de alcătuire a unor compuneri gramaticale în care să se găsească diferite familii de cuvinte, cuvinte compuse, sinonime, omonime, antonime și cuvinte polisemantice. Exerciții de formare și de întrebuințare în fraze a unor cuvinte prin derivare cu sufixe și cu prefixe, prin compuneri și prin schimbarea valorii gramaticale. Exerciții de folosire a neologismelor. 2 ore

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Implicațiile stilistice ale folosirii sinonimelor, omonimelor, antonimelor și a cuvintelor polisemantice (pot fi comparate, din acest punct de vedere, text-

te beletristice cu texte științifice sau publicistice). Implicațiile stilistice ale folosirii neologismelor în diferite texte.

MORFOLOGIA

Substantivul și articolul

Substantive comune și substantive proprii. Substantive compuse. Substantive comune devenite proprii și substantive proprii devenite comune. **Substantive colective**.

Articolul hotărât și articolul nehotărât. Articolul posesiv (genitival). Articolul demonstrativ (adjectival).

Cazurile substantivelor — nearticulate și articulate cu articolul hotărât și articolul nehotărât — și funcțiunile lor sintactice. Declinarea substantivelor. 1 oră

Exerciții de recunoaștere a substantivelor colective. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească substantive comune și substantive proprii, substantive compuse, substantive proprii devenite comune, substantive comune devenite proprii și substantive colective.

Exerciții de alcătuire a unor fraze în care substantivele învățate să îndeplinească diferite funcțiuni sintactice.

Exerciții, de folosire — în fraze — a articolelor învățate și de realizare a acordului dintre articolele posesiv (genitival) și demonstrativ (adjectival) și substantivele respective. 2 ore

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Pronunțarea și scrierea, în fraze, a unor cuvinte de tipul **literale** (nu **literile**).

Pronunțarea și scrierea, în fraze, a substantivelor feminine, la genitiv-dativ, de tipul **eroare-erorii**.

Pronunțarea și scrierea, în fraze, a cuvintelor de tipul **pedagogă** (nu **pedagoagă**).

Pronunțarea și scrierea, în fraze, a cuvintelor de tipul **radio**, la singular și la plural, articulate și nearticulate. Evidențierea frecvenței vocativului în vorbirea afectivă.

Scrierea și punctuația unor formule de adresare de tipul **tovarășe Ionescu**.

Pronunțarea și scrierea, în fraze, a articolului hotărât enclitic **lui**

Articularea cu articol hotărât a substantivelor proprii în diferite texte

Pronunțarea și scrierea, în fraze, a articolului demonstrativ (adjectival) la genitiv-dativ: **elevului celui șilitor** (nu **elevului cel șilitor**).

Adjectivul 1 oră

Acordul adjectivului cu substantivul. Gradele de comparație ale adjectivului. Declinarea și funcțiunile sintactice ale adjectivului.

Exerciții de alcătuire a unor fraze în care adjectivele să se găsească la toate cazurile și gradele de comparație. Exerciții de înlocuire — în fraze — a unor adjective prin sinonimele și antonimele corespunătoare.

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Pronunțarea și scrierea, în fraze, a unor cuvinte ca: **grotesc-grotescă** (nu **grotească**).

Folosirea, în fraze, a unor adjective care nu au grade de comparație, de tipul **superior**.

Evidențierea, în fraze, a formelor de superlativ absolut, caracteristice limbii române.

Evidențierea, în fraze, a valorii afective și semantice a adjectivului prin schimbarea locului față de substantive.

Acordul adjectivelor pronominale cu substantivele determinate, în diferite texte.

Pronumele

Pronumele personal. Cazurile pronumelui personal și funcțiunile lor sintactice. Pronumele personal de politețe. **Pronumele și adjectivul de întărire**. Pronumele reflexiv. Pronumele și adjectivul posesiv. Pronumele și adjectivul demonstrativ. Pronumele interogativ. Pronumele relativ. **Pronumele și adjectivul nehotărât**. Declinarea pronumelor. Funcțiunile lor sintactice. 2 ore...

Exerciții de recunoaștere a pronumelor și adjectivelor de întărire și nehotărâte. Exerciții de alcătuire a unor compuneri gramaticale în care să se întâlnească pronumele și adjectivele pronominale învățate. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care pronumele și adjectivele pronominale să îndeplinească funcțiunile sintactice învățate. 1 oră

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Pronunțarea și scrierea, în fraze, a grupurilor verb-pronume.

Pronunțarea și scrierea, în fraze, a pronumelor și adjectivelor de întărire.

Pronunțarea și scrierea, în fraze, a pronumelor de tipul **celălalt** (nu **celălant**).

Pronunțarea și scrierea, în fraze, a pronumelor de tipul **tuturor** (nu **tuturor**)...

Pronunțarea și scrierea, în fraze, a pronumelui **ceea ce**.

Folosirea, în fraze, a pronumelui și adjectivului relativ **care**.

Numeralul 1 oră

Numeralul cardinal. Numeralesle multiplicativ, distributiv, **adverbial**. Numeralul ordinal. Funcțiunile sintactice ale numeralilor.

Exerciții de recunoaștere a numeralilor adverbiale. Exerciții de

(Continuare în pag. a IV-a)

*)Cuvintele subliniate reprezintă noțiuni noi.

(Urmare din pag. a III-a)

alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească numeralele învățate. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care numeralele să îndeplinească funcțiunile sintactice învățate.

Verbul.

Număr, persoană, mod, timp. Verbe auxiliare. Cele patru conjugări. Conjugarea verbelor la diatezele activă, pasivă și reflexivă. Verbe impersonale. Locuțiuni verbale. Funcțiunile sintactice ale verbului. 2 ore

Exerciții de recunoaștere a verbelor impersonale și a locuțiunilor verbale. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească verbe la diatezele, modurile, timpurile și persoanele învățate. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească verbe impersonale și locuțiuni verbale. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care verbele și locuțiunile verbale să îndeplinească funcțiunile sintactice învățate. 2 ore

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Pronunțarea și scrierea, în fraze, a grupului verb pronume. Scrierea, în fraze, a verbelor auxiliare.

Pronunțarea și scrierea, în fraze, la infinitiv, a unor verbe de tipul a cădea (nu a cade), a plăcea (nu a place).

Folosirea, în fraze, a verbului a trebui.

Folosirea, în fraze, a diverselor forme de exprimare a viitorului.

Adverbul

Adverbe de timp, de loc, de mod. Adverbe relative. Locuțiuni adverbiale. Funcțiunile sintactice ale adverbilor. 1 oră

Exerciții de recunoaștere a adverbilor relative și a locuțiunilor adverbiale. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească adverbele și locuțiunile adverbiale învățate. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care adverbele și locuțiunile adverbiale să îndeplinească funcțiunile sintactice învățate. 1 oră

Prepoziția

Prepoziții simple și prepoziții compuse. Locuțiuni prepoziționale. 1 oră

Exerciții de recunoaștere, în propozițiile din fraze, a locuțiunilor prepoziționale. Exerciții de evidențiere, în propozițiile din fraze, a rolului prepozițiilor și al locuțiunilor prepoziționale. 1 oră

Conjuncția

Conjuncții simple și conjuncții compuse.

Locuțiuni conjuncționale. Conjuncții și locuțiuni conjuncționale coordonatoare și conjuncții și locuțiuni conjuncționale subordinatoare. 1 oră

Exerciții de recunoaștere a locuțiunilor conjuncționale și a conjuncțiilor coordonatoare și subordinatoare. Exerciții de evidențiere, în propoziții și fraze, a rolului conjuncțiilor și locuțiunilor conjuncționale. 1 oră

Interjecția

1 oră

Felurile interjecțiilor. Ortografia și punctuația lor.

Exerciții de folosire, în fraze, a interjecțiilor. Exerciții de punctuație a acestora.

SINTAXA

Sintaxa propoziției.

Propoziția simplă, propoziția dezvoltată. Coordonarea și subordonarea în propoziție și mijloacele de realizare a lor.

Subiectul

Subiectul multiplu. Subiectul inclus. Subiectul subînțeles. Propoziția fără subiect. 1 oră

Exerciții de recunoaștere a situațiilor în care subiectul este inclus sau lipsește. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care subiectul să fie inclus, subînțeles sau să lipsească. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care subiectele să fie exprimate prin diferite părți de vorbire. 1 oră

Predicatul

Predicatul verbal și predicatul nominal. Verbele copulative. Numele predicativ. Acordul predicatului verbal și nominal cu subiectul. 1 oră

Exerciții de recunoaștere a predicatelor verbale — exprimate prin verbe și locuțiuni verbale — și a predicatelor nominale. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească predicate verbale și predicate nominale. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care numele predicative să fie exprimate prin diferite părți de vorbire. Exerciții de deosebire a predicatului verbal, exprimat prin verbul a fi, de cel nominal, constituit cu ajutorul verbului copulativ a fi, și de cel verbal, exprimat printr-un verb la diateza pasivă. Exerciții de realizare a acordului predicatului cu subiectul. 1 oră

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Realizarea acordului dintre predicat și subiectul multiplu. Realizarea acordului dintre predicat și subiectul însoțit de un complement: Mihai cu oștenii săi a atacat... (nu ...au atacat...)

Atributul

Atributul adjectival, substantival, pronominal, verbal, adverbial 1 oră
Exerciții de recunoaștere a atributului adverbial. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească atributele învățate. 1 oră

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și următoarele probleme:

Realizarea acordului dintre atribut și substantivul pe care-l determină: ...bunei tale mame (nu ...mamă).

Realizarea acordului dintre atribut și substantivele pe care le determină: „un gând și o faptă demne de un adevărat om” (nu... demnă).

Complementul direct și complementul indirect. 1 oră

Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se găsească complemente directe și complemente indirecte.

Complementele circumstanțiale de loc, de timp și de mod. 1 oră

Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se găsească complementele circumstanțiale de loc, de timp și de mod.

Complementul circumstanțial de cauză. 2 ore.

Exerciții de recunoaștere a complementului circumstanțial de cauză. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se găsească complemente circumstanțiale de cauză.

Punctuația complementului circumstanțial de cauză.

Complementul circumstanțial de scop 2 ore.

Exerciții de recunoaștere a complementului circumstanțial de scop. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se găsească complemente circumstanțiale de scop.

Punctuația complementului circumstanțial de scop.

Ordinea cuvintelor în propoziție. Exerciții de alcătuire a unor propoziții cu topică variată. Exerciții de punctuație. 1 oră

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor urmări, în mod deosebit, implicațiile stilistice ale schimbării ordinii cuvintelor în propoziție, atât în versuri, cât și în proză (pot fi comparate, din acest punct de vedere, texte beletristice cu texte științifice sau publicistice).

(Continuare în pag. a V-a)

(Urmare din pag. a IV-a)

Sintaxa frazei

Fraza. Coordonarea și subordonarea. Propoziția principală și propoziția secundară. **Propoziția regentă și propoziția subordonată.** Exerciții de alcătuire a unor fraze formate prin coordonare și prin subordonare. Exerciții de punctuație. 1 oră

Propoziții coordonate **copulative, adversative, disjunctive, concludive.** 1 oră

Exerciții de recunoaștere a propozițiilor coordonate învățate. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se găsească propozițiile coordonate învățate. Exerciții de alcătuire a unor compuneri gramaticale în care să se întâlnească propozițiile coordonate învățate. Exerciții de punctuație. 1 oră

În exercițiile cu caracter aplicativ se vor avea în vedere și raporturile stabilite de elementele de relație (conjunții, pronume și adverbe) în propoziții și în fraze.

Semnele de ortografie și de punctuație.

Exerciții de folosire, în fraze, a semnelor de ortografie și de punctuație. 2 ore

CLASA A VIII-A

(4 ore săptămânal — 128 de ore anual)

Repartizarea orelor :

Pentru predare :

Sintaxa propoziției și a frazei. Cunoștințe elementare despre originea și evoluția limbii române 44 de ore

Lectură literară 44 " "

Lucrări scrise (pregătirea, desfășurarea și discutarea lor) 9 ore

Recapitulare finală 6 "

Compuneri 12 "

Controlul lecturii suplimentare 8 "

La dispoziția profesorului 5 "

A. SINTAXA PROPOZIȚIEI ȘI A FRAZEI *)

*) Intrucît noțiunile de fonetică, de vocabular și de morfologie au fost predate pînă în clasa a VII-a inclusiv, iar reluarea lor independentă prin exerciții aplicative în clasa a VIII-a n-ar stimula în măsură suficientă interesul elevilor pentru gramatică, toate aceste noțiuni vor fi subordonate cunoștințelor de sintaxă a propoziției, urmînd ca precizarea funcțiilor sintactice să se facă în strînsă legătură cu valorile morfologice ale părților de vorbire și, acolo unde e cazul, cu valorile lexicale și fonetice sau cu modalitățile de formare ale acestora.

Părți de vorbire și părți de propoziție. Propoziție și frază. Propoziție simplă și propoziție dezvoltată. Propoziție principală și propoziție secundară. Propoziție regentă și propoziție subordonată. Tipurile de raporturi din propoziție (de coordonare și de subordonare) și mijloacele de realizare a lor (juxtapunerea, conjuncțiile și locuțiunile conjuncționale coordonatoare — juxtapunerea, prepozițiile și locuțiunile prepoziționale). Tipurile de raporturi din frază (de coordonare și de subordonare) și mijloacele de realizare a lor (juxtapunerea, conjuncțiile și locuțiunile conjuncționale subordonatoare, pronumele relative și adverbele relative). 2 ore

I. Propozițiile coordonate (copulative, adversative, disjunctive și concludive) — recapitulare și sistematizare prin exerciții aplicative. 2 ore

II. Subiectul și propoziția subordonată subiectivă 2 ore

1. Subiectul. Subiectul multiplu. Subiectul inclus. Subiectul subînțeles. Propoziția fără subiect. Recapitulare și sistematizare prin exerciții aplicative.

2. Propoziția subordonată subiectivă.

Exerciții de recunoaștere a propoziției subordonate subiective. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească propoziții subordonate subiective.

III. Predicatul și propoziția subordonată predicativă 2 ore

1. Predicatul. Predicatul verbal și predicatul nominal. Verbele copulative. Numele predicativ. Acordul predicatului (verbal și nominal) cu subiectul. Recapitulare și sistematizare prin exerciții aplicative.

2. Propoziția subordonată predicativă

Exerciții de recunoaștere a propoziției subordonate predicative. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească propoziții subordonate predicative.

IV. Atributul și propoziția subordonată atributivă. 2 ore

1. Atributul. Atributul adjectival, atributul substantival, atributul pronominal, atributul verbal și atributul adverbial. Recapitulare și sistematizare prin exerciții aplicative.

2. Propoziția subordonată atributivă

Exerciții de recunoaștere a propoziției subordonate atributive. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească propoziții subordonate atributive.

V. Complementul direct și propoziția subordonată completivă directă 2 ore

1. Complementul direct — recapitulare și sistematizare prin exerciții aplicative.

2. Propoziția subordonată completivă directă

Exerciții de recunoaștere a propoziției subordonate complete directe. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească propoziții subordonate complete directe.

VI. Complementul indirect și propoziția subordonată completivă indirectă 2 ore

1. Complementul indirect — recapitulare și sistematizare prin exerciții aplicative.

2. Propoziția subordonată completivă indirectă

Exerciții de recunoaștere a propoziției subordonate complete indirecte. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească propoziții subordonate complete indirecte.

VII. Complementul circumstanțial de loc și propoziția subordonată circumstanțială de loc. 2 ore

1. Complementul circumstanțial de loc — recapitulare și sistematizare prin exerciții aplicative.

2. Propoziția subordonată circumstanțială de loc

Exerciții de recunoaștere a propoziției subordonate circumstanțiale de loc. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească propoziții subordonate circumstanțiale de loc.

VIII. Complementul circumstanțial de timp și propoziția subordonată circumstanțială de timp 2 ore

1. Complementul circumstanțial de timp — recapitulare și sistematizare prin exerciții aplicative.

2. Propoziția subordonată circumstanțială de timp

Exerciții de recunoaștere a propoziției subordonate circumstanțiale de timp. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească propoziții subordonate circumstanțiale de timp. 1 oră

IX. Complementul circumstanțial de mod și propoziția subordonată circumstanțială de mod 2 ore

1. Complementul circumstanțial de mod — recapitulare și sistematizare prin exerciții aplicative.

2. Propoziția subordonată circumstanțială de mod

Exerciții de recunoaștere a propoziției subordonate circumstanțiale de mod. Exerciții de alcătuire a unor fraze în care să se întâlnească propoziții subordonate circumstanțiale de mod.

X. Complementul circumstanțial de cauză și propoziția subordonată circumstanțială de cauză 2 ore

(Continuare în pag. a VI-a)

betonului, executarea zidurilor, vopșitorie, noțiuni despre elemente prefabricate, elemente spațiale legate de construcția unei case, recunoașterea unor materiale de construcție (acestea putându-se face și în laboratoarele de fizică); deprinderi de modelaj, ștucaturi (adică elemente ornamentale la stâlpi, pereți), ancadramente de orice fel, ornarea suprafețelor laterale ale scărilor), elemente legate de cunoașterea procesului de lipire și a substanțelor cu care se lipește.

Am amintit ca importante cele de mai sus și datorită faptului că ele constituie o latură comună, punctul de plecare pentru profesioniști din domeniul construcțiilor cit și din cel al arhitecturii.

Vasile Răican: La începutul procesului de calificare, fie în meseria de lăcătuș, fie în cea de electrician, ar fi de dorit ca elevii să aibă deprinderi de: trasare, debitare (tăiere), pilire, găurire; să cunoască elemente de desen tehnic legate de operațiile enunțate; utilizarea curentului electric la instalații simple; transformatoare sonerie, instalații pentru lămpi electrice de iluminat, vibratoare.

Red.: Dacă acestea ar fi deprinderile, ce este necesar să devină atelierul școlii pentru clasele mai mici în perspectiva imediată?

Nicolae Andrei: Precizarea ce anume trebuie să fie un atelier școlii pentru clasele mai mici merită să fie făcută de la profesie la profesie, de la lucrare la lucrare și de la vîrstă la vîrstă. Formarea deprinderi pe profilul liceului nostru cere lărgirea noțiunii de atelier școlii. Atelierul școlii în cazul nostru este nu numai ceea ce este cuprins în incinta școlii, ci, mai ales, șantierul de lucru ca atare. Nu putem și nici nu este util să executăm în școală operații ca prepararea cimentului, construirea de ziduri, execuții a unor ștucaturi in vivo etc. Pentru a ne veni în ajutor, este necesar ca atelierul școlii pentru elevii claselor V-VIII să fie compus din două părți: atelierul amenajat în cadrul școlii, unde urmează să se însușească anumite operații, și atelierul școlii din afara zidurilor școlii, unde se fac lucrări de extensie. Procedînd astfel, atelierul școlii devine un mijloc eficient, pe de o parte, pentru integrarea elevilor în viața practică curentă, iar pe de altă, poate să scurteze cu cel puțin un an perioada de pregătire pe profil a tînarului în liceu.

Vasile Răican: În această perspectivă se impune ca atelierul școlii pentru clasele mai mici să devină un mijloc de însușire a alfabetului unui număr cit mai mare de profesii înrudite și un mijloc de pregătire practică generală a tînarului.

Red.: Care ar fi dotarea minimă a unui astfel de atelier pentru elevii claselor V-VIII?

Nicolae Andrei: Un atelier școlii de construcții și arhitectură (atelierul amenajat în cadrul școlii) poate fi redus la un atelier de tâmplărie, cu: rindele, ferăstraie, mașini de tăiat materiale, ciocane, soluții pentru lipit.

Vasile Răican: Pentru formarea primelor deprinderi, minimul de dotare este dat de: bancuri de lucru pe care urmează să se monteze menghine; echere de trasat; dornuri; burghie de găurit; ciocane; clești; tarozi pentru tăiat; pile; o mașină de găurit manuală; o mașină de găurit electrică; un polizor; un ferăstrău de tăiat metale; un șubler; o riglă gradată; un punctator.

MARIA NEAGOE

Dotarea — subordonată scopurilor educative

Red.: Ce apreciați că este necesar pentru dotarea unui atelier mecanic?

Ing. Vasile Șerișan, director adjunct la Grupul școlar de construcții București: Este foarte bine ca în clasele V-VIII ale școlii generale să se înființeze un complex de ateliere unde copiii se pot iniția în meseriile de bază: lăcătușărie, electrotehnică, croitorie-cusătorie, strungărie. Pentru realizarea acestui scop este însă nevoie înainte de toate de o dotare corespunzătoare a atelierelor. Iată cu ce ar trebui dotat un atelier mecanic de acest fel: 1) bancuri cu menghine, pentru fiecare elev din grupă; 2) trusă individuală cu scule (instrumente de măsurat, pile, burghie, dorn punctator, ciocane de diferite dimensiuni dăți, scule de filetat, surubelnițe electrice, trăgătoare-căpuitoare, ciocan de lipit, foarfeci pentru tăiat tablă, ferăstraie de tăiat metale etc.); 3) un polizor; 4) o mașină de găurit și filetat; 5) un strung; 6) o freză; 7) o mașină de rabotat; 8) o ghilolină pentru tăierea metalelor; 9) un aparat de sudură (electric și autogen); 10) un dispozitiv de îndreptat și indoit; 11) material didactic-planșe reprezentînd diferitele operații de bază (îndreptări, tăieri etc.). În atelierul de tâmplărie se vor găsi: 1) teighele; 2) ferăstraie; 3) dăți; 4) rindele; 5) ciocane (din lemn și metal); 6) mașini de găurit lemnul (coarbe); 7) soluții de lipit lemnul; 8) instrumente de măsurat; 9) dispozitive pentru presat; 10) un polizor; 11) o toală de apă. Ar fi ideal ca fiecare atelier să fie dotat cu o mașină universală pentru tâmplărie produsă de Uzina Metalurgică din Roman, care are următoarele avantaje: a) dimensiuni reduse; b) accesibilă elevilor mici; c) un preț relativ mic.

Red.: Dar un atelier de electrotehnică?

Ioan Socaciu, maestru instructor: Atelierul de electrotehnică va fi dotat cu: 1) mese prevăzute cu prize la curenți de 220, 110, 48, 24 și 12 volți și redresoare pentru curent continuu; 2) plăci cu circuite impriimate pe care elevii să efectueze montaje cu aparate și materiale electrotehnice; 3) trusă individuală (aparate de măsură, ciocan de lipit etc.); 4) materiale pentru executarea de montaje și scheme; 5) materiale electroizolante; 6) materiale didactice (aparatură de joasă tensiune, aparate de comandă, protecție și control, secțiuni de electromotoare, bobine, transformatoare de tensiune) etc.

Ing. Vasile Șerișan: La clasele mai mici (V-VII), elevii ar fi bine să lucreze în atelierul electrotehnic cu curenți slabi, să execute operații foarte simple (ei pot construi material didactic pentru electricitatea statică). Este bine să se evite munca sub tensiune mare, pentru a evita accidente (electrocutările), ceea ce îi poate speria pe elevi. Nu trebuie deci neglijată problema muncii.

Red.: Dotarea atelierului oferă posibilități pentru însușirea unei culturi tehnice de bază?

Ioan Socaciu: În afară de dotare trebuie avută în atenție însușirea de către elevi a primelor noțiuni de tehnologie. În caz contrariu, copiii vor învăța meșteșugăreșe. Dealtfel, s-a observat faptul că la școala noastră profesională (cred că este o situație generală) vin elevi fără o pregătire corespunzătoare în această direcție. Ei sînt, de asemenea, foarte slabi cunosători ai geometriei plane și în spațiu, nu sînt în stare să execute un desen tehnic. La lăcătușărie și la tâmplărie, de exemplu, geometria plană și în spațiu au aplicabilitate practică, o știm cu toții. Este bine ca toate lucrările ce se execută în ateliere să fie legate de o lucrare utilă, practică (pentru autodotare sau valorificare).

Ing. Vasile Șerișan: La grupul nostru școlar — vom crea „o axă de specialitate” — profesorul de tehnologie — profesorul de desen — maestru-instructor, care va avea rolul de a asigura împletirea organică a cunoștințelor teoretice cu activitatea practică. Această metodă se poate aplica cu succes și în școala generală (profesorul de matematică, fizică, desen și maestru-instructor).

Rolul principal al școlii generale (în special al claselor V-VIII) e necesar să se rezume, după părerea noastră, la: 1) depistarea adevăratelor înclinații și aptitudini ale elevilor pentru o specialitate practică dată, precum și 2) formarea deprinderilor inițiale în meseriile de bază. Atelierul polifuncțional va putea asigura cu siguranță (premișe: o dotare corespunzătoare, maistrilor-instructori bine pregătiți) acest deziderat. După ce elevii se vor familiariza pe rînd cu specificul acestor meserii, ei își vor putea alege (constient) meseria de bază. Este însă nevoie și de o testare a lor. De exemplu, pentru specializarea în strungărie (aceasta este posibilă încă din clasa a VIII-a), elevii vor trebui să-și dovedească aptitudinile lor, supunîndu-se unui examen-test. Un mare rol îl au aici și atitudinea față de muncă, spiritul gospodăresc, ordinea. Aș prefera un elev care dă rezultate medii la o disciplină practică, dar este foarte ordonat, își organizează bine munca și sculele, unuia care a executat o lucrare în mod ireproșabil, dar este, neglijent, dezordonat. Consider că prezența unui cadru didactic la fiecare clasă de elevi, care să urmărească îndeaproape comportamentul școlarilor în timpul muncii practice, să depisteze împreună cu maestrul-instructor înclinațiile și aptitudinile elevilor, să întocmească și să urmărească fișa de observație profesională a fiecărui elev, este cu atât mai bine. Considerăm foarte util ca elevii să termine cele opt clase cu deprinderi polivalente. În prezent, aceștia nu cunosc decît artizanatul sau lăcătușăria.

CONSTANTIN BUTURA

REZULTATE

PROMIȚĂTOARE

Rep.: Care este opinia dv în legătură cu cele relatate mai înainte de către tovarășii intervievați?

Ion Rîzescu, director adjunct al Direcției învățămîntului preșcolar și general obligatoriu din Ministerul Educației și Învățămîntului: Interlocutorii și-au exprimat păreri în legătură cu formarea deprinderilor de muncă elementare, dar în același timp fundamentale și necesare în practicarea oricărei meserii. Ei au apreciat rolul pe care-l au atelierele școlare în acest sens. Multe dintre părerile exprimate pot fi luate în considerație, iar aplicarea lor în practica școlară e necesar să se facă în funcție de condițiile de care dispune fiecare unitate de învățămînt, de nivelul pregătirii teoretice și practice a elevilor, de a efectua activități tehnico-productive.

Rep.: În prezent, ce măsuri se iau de către Ministerul Educației și Învățămîntului, inspectorate și școli pentru ridicarea neconținutului a nivelului activităților tehnico-productive a elevilor?

Ion Rîzescu: Ministerul Educației și Învățămîntului a elaborat, după cum se știe, programe orientative și baremuri pentru dotarea atelierelor școlare. Realizarea sarcinilor înscrise în aceste documente continuă să fie o preocupare de căpătîi a direcțiilor de specialitate din minister, a inspectoratelor, conducătorilor școlilor, precum și a cadrelor didactice. Potrivit Hotărîrii recentei Plenare a C.C. al P.C.R. în aceste luni — pînă la deschiderea anului școlar — se desfășoară o amplă acțiune de construire, amenajare și dotare a atelierelor școlare. Cu sprijinul organelor locale de partid și de stat, inspectoratele școlare, școlile, întreprinderile care patronază școli au datoriat să examineze situația dotării din fiecare atelier școlar și să ia măsurile care se impun pe plan local în acest scop. Astfel, atelierele din școlile generale reușesc în bună măsură să-și aducă contribuția la formarea deprinderilor fundamentale de muncă, necesare într-o gamă largă de meserii.

Rep.: În ce măsură atelierul polifuncțional va putea răspunde cerințelor actuale ale pregătirii practice a elevilor claselor V-VIII?

Ion Rîzescu: În acest context poate fi luată în considerație și ideea unui atelier polifuncțional (lăcătușărie, electrotehnică, mecanică croitorie etc.). Dealtfel, jud. Ilfov a înființat citeva ateliere după această concepție în orașul Urziceni și municipiul Giurgiu. Rezultatele par să fie promițătoare. În orice caz, experiența acestor ateliere trebuie examinată cu atenție de colective de specialiști și apoi generalizată.

Sîntem de părere că mai ales în orașele mari s-au dovedit extrem de utile atelierele interșcolare cu profil polifuncțional, ateliere în care elevii dintr-un grup de școli apropiate între ele pot să-și însușească deprinderi cu orientare diversă. Există asemenea ateliere în municipiile: București, Piatra Neamț, Ploiești și altele. Pentru a realiza în condiții cit mai bune sarcina înscrisă în Hotărîrea Plenarei din 18-19 iunie a.c., de a pregăti tineretul din toate gradele de învățămînt pentru viață, pentru muncă, pentru activități social-utile, este necesar să facem în continuare eforturi în vederea dotării atelierelor școlare, mai ales a celor cu caracter polifuncțional, a îmbunătățirii conținutului și rezultatelor lor.

MARIA NEAGOE

ATELIERUL POLIFUNCȚIONAL

„ELEVUL DIN ULTIMA BANCĂ!“

Aproape în fiecare școală, dacă nu chiar clasă de elevi există o „ultimă bancă“ ocupată de aceiași elevi sau, într-un caz mai fericit, de unul și același elev — pe tot parcursul anului școlar. Cine sînt acești elevi? De regulă, situația lor școlară este precară, profesorii reclamă totala lor inadaptable la colectivul clasei și o eventuală neintegrare în viața școlii. După caracterizările unor cadre didactice, aceștia — „elevii din ultima bancă“ — sînt „copii-problemă“, care aduc prejudicii onoarei clasei prin numărul mare de note mici, „copii-problemă“, datorită dozei de indisciplină pe care aceștia o infuzează întregului colectiv al clasei.

Ținînd seama de notele înscrise în catalog și de discuțiile purtate cu astfel de elevi, reiese că, la unii dintre ei, este vorba de o repetare sistematică a eșecului școlar, iar la alții de o oscilare între rezultate bune și slabe — cu preponderență a celor din urmă.

Simpla noastră observare participativă în timpul orelor de clasă, în pauzele dintre ore, precum și conversația întreprinsă cu acești elevi, ne duc la formularea următoarelor concluzii:

1) Situația în care se găsește un astfel de elev nu ține riguros de tipul de temperament căruia-i aparține. Tratarea diferențiată, individuală, se impune, și aici, la fel — dacă nu mai mult — ca și pentru copiii cu situație școlară bună și foarte bună. Pot exista copii cu stări maladive, nesesizate de familie și nici de educator, care-i fac apatici, dezinteresați, absenți. Perpetuarea stării de boală, precum și etichetarea nejustificată a acestor copii ca „întîrziată mintal“ aduc prejudicii grave procesului lor de integrare în viața școlii.

2) Situația de „copii-problemă“ nu este întotdeauna reală, deoarece nu este vorba decât rareori de tulburări grave de comportament, care să trădeze afecțiuni psihice native sau dobîndite și care să frîneze buna activitate școlară a elevului.

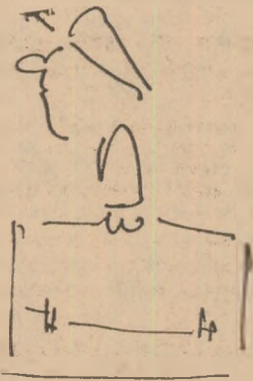
Integrarea școlară precede — condiționînd-o în mod necesar — integrarea socială viitoare a elevului de astăzi. În această perspectivă, prezența în clasă a unor elevi cu situație școlară slabă e necesar să fie interpretată nu ca o simplă situație de moment, dăunătoare numai respectivei perioade școlare, ci ca o realitate cu repercusiuni grave pentru integrarea socială viitoare.

În majoritatea lor, elevii de care vorbim sînt copii normali, sănătoși psihic și fiziologic, și drumul sinuos pe care-l străbat spre integrarea socială se datorează altor cauze ce

țin, în special, de activitatea educatorilor și a familiei, de organizarea colectivului de elevi, de stări de boală temporare, de sistemul de relații extrașcolare etc.

Fără să exagerăm, putem spune că „elevul din ultima bancă“ exprimă o demisie a educatorilor respectivi de la sarcinile ce le revin față de toți copiii. Profesorul cu o atare atitudine — luat ca model — contaminează clasa de elevi, imprimîndu-le un anumit mod de a-i privi și trata pe colegii lor ajunși în ultima bancă. În viziunea colegilor lor, „cei din ultima bancă“ sînt copii „răi“ (mai ales, dacă sînt și repetenți), datorită cărora clasa nu este frunțasă în cadrul diferitelor acțiuni competitive pe școală. Elevii cu rezultate bune și foarte bune sînt chiar convinși că au făcut foarte mult pentru a-i ajuta, dar s-au izbit de pasivitate, comoditate și incapacitate, care sînt atribuite de obicei „celor din ultima bancă“. Se declară că s-au făcut foarte multe ședințe, cu întreaga clasă ori numai cu elevii-pionieri, în care s-a discutat situația cutărui sau cutărui elev, că în planul de muncă al detașamentului mai sînt prevăzute și alte adunări cu aceeași temă etc. Nu am participat la multe asemenea acțiuni, dar cu siguranță că nu acestea constituie cheia rezolvării problemei copiilor considerați „problemă“. Critica are valoarea educativă recunoscută, dar numai ea, singură, fără a-i alătura, în primul rînd, analiza cauzelor care au provocat situația de „elev din ultima bancă“ și, apoi, măsurile concrete, adecvate ca intrajutorarea, spiritul tovarășesc, prietenia, cultivarea încrederii în forțele proprii, înțelegerea reciprocă și altele, rămîne departe de rezultatul scontat.

LĂCRĂMIOARA CIUNTU
cercetător științific, Institutul de
cercetări pedagogice

Altfel de fotosinteză

(Urmare din pag. 1)

lor omnirii, giganticele uzine atomice și multe altele. În „banca fotosintezelor umane“ se păstrează focul veșnic al sufletului omnirii; aici se țese mîntea omnirii creatoare de valori și transformatoare a naturii, ideile innoitoare ale societății.

Clasa... o clasă obișnuită! Trecătorii din drum nici nu-și îndreaptă ochii spre ea. Însă această clasă este un atelier al gîndirii umane. Aici, printr-o forță de-a dreptul miraculoasă, vin să se prezinte toate continentele lumii, talazurile înspumate ale oceanelor, aici răcnesc leii din savane, se dezvăluie secretul cifrelor din toată arhitectura universului, se învîrtesc planetele, luminează imensele galaxii, se descoperă angrenajul intim al forțelor naturii, aici se arată luna în limba tuturor poezilor, lucește vraja cuvintelor scriitoricești. Aici se vizionează permanent spectacolul biruinței finale a binelui împotriva răului: aici „adevărul și dragostea ies totdeauna la suprafață ca untdelemnul deasupra apcii“. Aici se

deapănă povestea omnirii care începe de undeva din negura mileniilor. Și tot aici se înțeleg profund legile societății umane și ale triumfului socialismului.

În clasă se conduc primii pași riguroși ai gîndirii omului; un pas... doi... A căzut — are nota „patru“... haide, haide mai departe!... bravo! are nota „zece“! Și, de aici pleacă mai tirziu vulturii minții omenitești cum au fost Enescu, Sadoveanu, C. I. Parhon, I. P. Pavlov, Einstein și alții care au trecut și ei prin acest mic atelier al cugetării umane, ridicînd adesea două degete în fața învățătorului lor. Sînt cuante de energie și lumină ale gîndirii și cutezanței care au plecat din acest mic univers uman și au răscolit lumea cu puterea atletică a creației lor.

Educarea... se pare că ar fi o meserie obișnuită, plătită cu salariu ca oricare altă meserie. Educarea este însă ecranul magnific al experienței de viață milenară a omnirii. Ea este conjugarea verbului „a trăi“ la timpul trecut, prezent și viitor. Este puntea dintre generații, ștabela sufletului umanității prezente către

Ateliere școlare între intenție și realitate

Prezente mai mult ca oricînd în actualitatea noului an de învățămînt, atelierele școlare se află înscrise pe agenda de lucru a tuturor factorilor răspunzători de buna desfășurare a procesului instructiv-educativ.

Ce sînt, ce ar trebui să fie, care este stadiul construcțiilor și dotărilor atelierelor școlare, iată întrebările la care încearcă să răspundă ancheta noastră efectuată în cîteva școli din județele Arad, Prahova și Buzău.

La școala de cultură generală din Birsa — Arad ni s-a spus de la început că unitățile economice de pe teritoriul comunei nu dispun de ateliere și secții anexe. În această situație, cadrele didactice au fost nevoite să înghebeze din nimic un atelier de confecționat măști și plasa din sîrmă. Amenajat într-un spațiu necorespunzător, lipsit de dotare, atelierul, dacă-l putem numi așa, este departe de a răspunde cerințelor.

„Dacă ar exista bunăvoință, ne spunea primarul Zaharia Grecu, s-ar putea face lucruri frumoase la noi“. Numai că simpla afirmație nu schimbă cu nimic situația existentă. Poate fi vorba de o adevărată pregătire a elevilor pentru munca productivă, în cazul atelierului citat? Categorie, nu!

O altă deficiență ce aduce prejudicii procesului de instruire practică a elevilor o constituie nivelul redus al dotării. Dialogul ce există între școală și unitatea-patron se limitează, în unele cazuri, doar la beneficiile ce ar trebui realizate și, mai puțin sau de loc, la aspectul educativ al muncii, la calitatea pregătirii celor ce instruesc elevii. Cît de utilizabile sînt mașinile puse la dispoziția liceului din Sebiș — același județ — de către întreprinderea județeană pentru industria locală, ne spune profesorul Avram Dirlea, directorul liceului: „I.J.I.L. a dotat liceul cu o mașină de rabotat, un strung paralel pentru țimplărie, o mașină de frezat și un ferăstrău electric. Ar fi fost foarte bine, însă nici o instalație nu are motor și toate sînt într-un stadiu foarte avansat de uzură“.

O situație identică am întîlnit la școala din Lipănești — Prahova patronată de Fabrica de celuloză „Mucava“ din Scăieni. „Instruirea practică este lipsită de finalitate“ — declară prof. Neagu Stanciu, comandantul-instructor al unității de pionieri. Directorul școlii, Ion Nicolescu, nu face nimic pentru redresarea situației, primarul Tudor Păun

crede pe cuvînt declarațiile mult prea optimiste ale directorului, iar inspectoratul școlar se mulțumește să consemneze realitatea.

Un caz mai ciudat l-am întîlnit la Școala generală din Oreavu-Buzău situată la trei kilometri de Rimnicu-Sărat. În acest oraș funcționează nu mai puțin de șase mari unități industriale. Cu toate acestea școala este lăsată să se descurce singură, instruirea tehnico-productivă fiind pentru elevii școlii o noțiune abstractă. Aspecte identice pot fi întîlnite și la școlile din Limpeziș, Costești, Rosetti și Largu.

Tot în acest județ situația construcțiilor școlare a atelierelor este rămasă în urmă. În acest an trebuiau date în folosință 17 ateliere. Pînă la această dată, la șapte din acestea (Cilibia, Ziduri, Lanuri, Cochileanca ș.a.) lucrările n-au început încă, la Zărnești și Vadul Pașii abia se toarnă fundația, la Tîntești-Pogoanele și Lopătari lucrările au ajuns la centură. Doar un singur atelier, cel din Vilcelele, este gata. Din nou un an irosit, în care înarmarea elevilor cu acele cunoștințe practice menite să le permită integrarea rapidă și deplină în activitatea productivă va rămîne o vorbă goală. Organele locale se mulțumesc să caute soluții, dar, pînă acum, acestea trebuiau de mult găsite.

Semnificativ este însă și felul în care privește inspectoratul școlar situația. „Construcțiile, în marea lor majoritate, sînt efectuate de unitățile locale de prestări servicii. Ritmul și calitatea lucrărilor este sarcina direcției tehnice și de investiții a Consiliului popular județean. Săptămînal noi doar ne informăm de la aceasta de stadiul lucrărilor“, ne spune Viorel Ciocilteu, inspector școlar al Inspectoratului școlar județean Buzău.

În ceea ce privește nivelul și calitatea dotărilor acestea sînt rămase în urmă, mai ales în școlii din mediul rural. Cauza? Unitățile desemnate să patroneze școlile sînt cooperative agricole de producție. Puține sînt însă cooperativele care pot ajuta cu scule și dispozitive atelierelor școlare.

Profesorul Traian Dimache de la Școala generală din comuna Drajna de Jos-Prahova îmi spunea că nu s-ar fi ajuns la această situație dacă ar cunoaște cu precizie care sînt sculele, aparatura și dispozitivele ce pot și trebuie să fie puse la dispoziția școlilor. Dar așa ceva există. Este vorba de baremurile orientative de dotare aprobate de M.E.I. cu nr. 37505 din 1972. Numai că între prevederile broșurii și realitatea întîlnită este o mare distanță. În broșură se menționează că școlile trebuie „să aibă acele utilaje, scule și dispozitive ce nu prezintă un grad pronunțat de uzură“. Numai că indicațiile nu se cunosc, iar dacă se știu, nu sînt respectate. Deci nu de indicații ducem lipsă, ci de preocuparea de a le da viață.

Ne simțim obligați să amintim tuturor celor menționați în ancheta de față că cerințele conducerii de partid sînt ca practica să se desfășoare la nivelul impus de evoluția științei și tehnicii contemporane, iar școlile și unitățile patronatoare au datoria să facă tot ce este posibil pentru a asigura elevilor cele mai bune condiții pentru instruirea și formarea lor.

AUREL GHIMPU

umanitatea viitoare; imaginea nefilmată a tot ce este bun, frumos și cînstit în noi, vizionată și acumulată de către cei ce vin după noi: este corola virtuților care nasc virtuți; este lumina care naște lumină; este drumul mereu străbătut, dar niciodată bătătorit, de la suflet la suflet, focul veșnic viu care încălzește inima copilului, germinează în plasma fragedă a sufletului copilăresc idealurile de viață. La lumina acestui foc viu lucește sentimentele cele mai nobile, se hrănesc virtuțile valorice ale viitorilor adulți, se aprind dragostea, voința și bucuria de a trăi demn și cînstit, într-o omenire dreaptă și cînstită.

Educarea naște valoare umană, valoare pentru crearea de valori, valoare care schimbă fața pămîntului.

Dar cine este posesorul acestei forțe magice a educației? Cine este acea lentilă care colectează toate razele științei și virtuții, care își potrivește permanent focarul exact în sufletul copilului, aprinzînd aici scînteia după scînteia? Care este oglinda aceea în care copilul se proiectează pe el însuși ca om în viitor? Cine este acel om care se țese pe pînza vremii cu zeci de ani de dăruire a inimii și minții; acel om care, chiar dacă este încet prăfuit de vreme, cu chip de moșneag, crează totuși copilărie suavă și zglobe, tinerete visătoare, tinerete trimisă de el în stoluri-stoluri pentru zborul vieții?

Acesta este educatorul!

VACANȚA

Complexul de odihnă pentru copii - Năvodari

Complexul de odihnă și tratament pentru copii și tineret de la Năvodari, cel mai mare complex de odihnă pentru copii din lume, este cunoscut nu numai la noi în țară, dar și afară pe toate meridianele lumii.

Să încercăm, în rîndurile ce urmează, o prezentare a acestui oraș în miniatură al copiilor după ce, la fața locului, am stat de vorbă cu directorul coordonator al complexului, prof. Traian Cartacai, după ce nenumărate cuvinte ale copiilor — un adevărat mozaic internațional — au configurat imaginea vieții lor în această mare tabără.

Construit din fondurile Uniunii Generale a Sindicatelor din România, complexul de la Năvodari dispune de aproape 6000 locuri, pe fiecare serie, răspindite în taberele: „Albatros” — 4 unități, 1728 locuri, „Delfin” — 5 unități, 1872 locuri, „Pescărușul” — o unitate, 200 locuri, „Cutezătorii” — 4 unități, 1600 locuri și o tabără de corturi de 300 de locuri, la care se adaugă celelalte spații: cantinele, punctele medical-farmaceutice, terenurile de sport, scenele în aer liber, chioșcurile de dulciuri, de ziare, reviste etc.

Evident, numărul foarte mare de copii dintr-o serie, cît și complexitatea vieții desfășurate aici în scopul odihnei, al recreerii, în spiritul prieteniei și al colectivității, necesită efort și solicitare din partea cadrelor didactice, de la nivelul comandamentului pe complex, pînă la comandamentul pe unitate. Grija permanentă a conducerii este de a întocmi programe de activități de așa natură încît sentimentul „vacanței” trăit de cei mici să fie deplin. Am asistat la una din cele mai spectaculoase manifestări a talentelor și pregătirii artistice a copiilor: „Festivalul mării”. Fiind

deja o tradiție, aceasta dă posibilitatea micilor coriști, soliști vocali și instrumentiști, dansatorilor, coregrafilor, instruiți în tabere, să tindă fiecare spre premiul I. O competiție înflorită de bucuria reușitei personale, sau a reușitei celorlalți. Am asistat și la serile patronate de delegațiile de copii din diferite țări, sosiți în tabăra internațională de la Năvodari, delegații care, așa cum ne spune directorul taberei internaționale, Ion Ionașcu, au cîte un partener în cîte o unitate română cu care stabilesc diverse acțiuni comune, se cunosc reciproc, învătă cîntece, dansuri etc. În cadrul „serilor națiunilor” se prezintă momente artistice cu ecouri din folclorul popoarelor, oglindind aspecte din viața copiilor. Fiecare din aceste seri conține un fragment emoționant: interpretarea unui cîntec în limba română, învățat în tabără.

Cu cîteva dintre micii oaspeți, sosiți de peste hotare, am stat de vorbă, deși aici, mai mult ca oriunde, atmosfera generală e de la sine grăitoare: Bernard Fabre—Franța, Nina Alimova și Alexei Lațis — U.R.S.S., Leclon Maurice — Algeria, Wilson Gareden — Anglia, Emanuel Soldati — Elveția, Sarca Perecrimova — Cehoslovacia. Sintetizînd, cuvintele lor au sunat cam așa: „Ne simțim excelent în această tabără, printre prietenii noștri români. Mulțumim organizatorilor pentru asigurarea unor condiții deosebite în care ne petrecem vacanța laolaltă cu pionierii din România și sintem convinși că pentru noi contactul la această vîrstă cu o țară atît de minunată ca România va însemna o experiență de viață importantă. Vom avea ce povești, desigur, la întoarcere.”

SILVIA ZABARCENCU

„N-am să uit cerul taberei”

Drumul de la Timișoara la Bogda e unul de la șes la zonă de deal, serpuitor prin îngrijitele sate bănațene. Ochiul atent al unui școlar care urmează traseul are de înregistrat imagini ale hărniciei și ale bunei gospodării. Tabăra de la Bogda a pionierilor și școlărilor — inspirat așezată, între dealuri, ele-

ment, din capul locului, de nedezmințită atracție. Improvizarea în amenajarea taberei este exclusă. Ai impresia că te afli într-o stațiune. Pretutindeni — verdeată, brăzdată, în interiorul taberei, de alei curate. Pășesc în tabără la orele după-amiezii, consacrate odihnei, plimbărilor, sportului. În preajma terenu-

VACANȚA

lui de volei, află cît de „săritori” au fost componenții actualii serii (elevi uteciști din licee, școli profesionale, școli generale) în amenajarea terenului. Un „hei-rup” bărbătesc, și copacul uriaș care se afla în mijloc a fost doborât, apoi segmentat și transformat în „tribune” pentru cei care (prin rotație!) alcătuiesc galeria. Pe „campioni” nu e greu să-i descoperi. După fiecare competiție, numele lor este înscris la rubrica „Aplauze pentru...” a gazetei de perete, Campioană la tenis de masă — Adriana Ponetchi, elevă în anul III la Liceul nr. 1 din Timișoara. „În tabără — îmi spune — sportului nu-i lipsește aspectul competitiv. Dar farmecul lui aparte provine dintr-o participare generală, în funcție de preferințe și posibilități”. Dacă așa stau lucrurile, Mihai Rușmănoiu, de la Școala profesională din Orțișoara, se consideră oarecum nedreptățit. Pur și simplu, nu are cu cine „lupta” (la propriu!) în tabără. Căci saltarele n-au fost prevăzute pentru luptători, cum pentru înotători n-a fost prevăzută... apa! Și astfel, bazinul „de înot” continuă să rămînă albie de soare! Iar Ovidiu Parascan, elev în anul III la Liceul de informatică, nu poate concepe vacanța fără apă.

De-ar veni odată cisternele promise — aud — că altfel numai ploile de toamnă vor mai umple bazinul! Pentru că o anumite specie de umor s-a strecurat în discuție, mă consider îndreptățit să întreb în ce măsură interlocutorii mei se înțeleg, în tabără, cu personajul preferat al vacanței: Veselia. Aida Voștinaru, elevă în anul IV la Liceul nr. 1 din Timișoara, a realizat, ca membră a formației de teatru a

elevilor din oraș, unele adaptări umoristice precum „Cioara” lui Topirceanu, care s-a bucurat de mare haz. Serile de dans sînt, apoi, însoțite de momente vesele. Într-una din ele s-a făcut și haz... de necaz; se infiripase un dans cu invocații în jurul magnetofonului, înepenit în tăcere. Prilej, de către toți așteptat, pentru a se divulga talentele muzicale. Pe celelalte le identific în poeziile și pinzele inspirate de împrejurimile pitorești ale taberei. Amatorii de excursii îmi vorbesc de „Grota lupilor”, de cabana „Vinătorilor”, de mistreți și de cerbi lopătari. Apropo de cerbi, la concursul de spontaneitate „Să dăm nume taberei”, un elev a propus: „Tabăra cerbilor” altul (Dan Velcescu, anul IV la Liceul „C. D. Loga” din Timișoara), „Tabăra stelelor”, adăugînd: „N-am să uit cerul cu stele de vis, al taberei”. Cum, laolaltă, nu vor uita masa „grozavă” de la cantină, drumețiile însoțite de cîntec, poleite de soare. Tinerețea, în tabăra de la Bogda, e reprezentată și de comandanții detașamentelor, unii dintre ei studenți încă, în ultimul an, la facultăți de educație fizică, de muzică. Le-am cunoscut atașamentul, firesc, față de elevi. Le-am cunoscut — unora și altora — inițiativa și entuziasmul. I-am auzit conversînd — generații apropiate — despre „conflictul între generații”, coloana de metal din India, zboruri cosmice. I-am adunat în privire, pentru a-mi aduce aminte de ei cînd vine vorba despre o vacanță fericită, sau cînd mă aflu sub cerul instelat al vreunei tabere.

DRAGOMIR MAGDIN

Din municipiu - spre toată țara!

Convorbire cu prof. PARTENIE VESA, directorul Casei pionierilor din Arad

Rep.: Ce măsuri s-au luat, la Casa pionierilor pe care o conduceți, pentru ca elevii să-și petreacă vacanța într-un mod cît mai atractiv și folositor?

Partenie Vesa: Colectivul de conducere al Casei pionierilor din Arad a acordat o atenție deosebită organizării vacanței mari a elevilor, accentul punîndu-se pe tabere de instruire, pe excursii și expediții. Iată, de pildă, un grup de 50 de pionieri — membri ai cercurilor de carturi, pirogravură și navomodele, din cadrul Casei noastre — și-au petrecut 12 zile de neuitat în tabăra cu autogospodărire de pe Valea Zugăului, din apropierea comunei Dezna. O altă tabără interesantă, de un specific deosebit, ni se pare cea din Munții Zărandului, prevăzută pentru perioada 23—30 august: o tabără a culegerii de fructe de pădure. Aici, pe lângă culegerea și valorificarea fructelor (cu sumele încasate se vor dota cercurile Casei), pionierii vor face drumeții, se vor juca în aerul tare de munte. Dintre expediții amintim: Expediția „Pescăruș” (1—15 august), cu caracter nautic, pe Mureș, Expediția „Stejărel” (15—25 august), din Munții Bihorului, Expediția din Nordul Moldovei „Arcașii lui Ștefan” (1—12 septembrie), sau Expediția „Emil Racoviță”, condusă de prof. Carol Csedli, care și-a adunat sumele necesare deplasării muncind timp de 2 săptămîni la fermele nr. 5 și 6 ale I.A.S. Sere-Arad. Acest ultim echipaj va străbate itinerarul: Arad—Tebea—Cheile Ripicioarei—Pasul Tomnatec—Muntele Găina—Orașul Dr. Petru Groza—Arad făcînd cercetări asupra fenomenelor carstice, culegînd roci și insecte etc.

Rep.: Vacanța actuală pune accent și pe sport, pe fortificarea organismului copiilor. Ce ați întreprins în acest sens?

Partenie Vesa: O mare importanță acordăm „Cupei speranțelor” la minifotbal, acțiune în cadrul căreia sînt antrenate 55 de echipe, însumînd aproximativ 600 pionieri și școlari de pe raza municipiului

Arad. Echipa care se va clasa pe primul loc va participa la campionatul republican al „Cupei speranțelor”, care va avea loc la Constanța, în perioada 27 august—3 septembrie. Aici, echipelor evidențiate li se vor înmîna diplome și alte premii, iar la etapa finală echipa cîștigătoare va primi „Cupa speranțelor”, editia a III-a. Sperăm să fie o echipă arădeană!

Rep.: Dar în privința cunoașterii de către copii a frumusețelor patriei, a locurilor istorice și a realizărilor de la noi?

Partenie Vesa: Avem prevăzute o serie de excursii. Astfel, în luna august, vom organiza, cu autobuzul propriu, o excursie pe ruta: Arad—Herculane—Porțile de Fier—Craiova—Pitești—R. Vilcea—Tg. Jiu—Petroșani—Deva—Arad. Prin aceasta, copiii vor face cunoștință cu numeroase obiective industriale cum ar fi: complexul hidroenergetic de la Porțile de Fier, Uzina de autoturisme din Pitești, vor vizita lucrările de artă ale lui C. Brâncuși etc. Excursii similare vor fi organizate la casele memoriale „O. Goga” din Ciucea, „G. Coșbuc” din Năsăud, la minăstirile din nordul Moldovei, la barajul de la Bicaz etc. Nu pot să nu amintesc, tot aici, expediția din Delta „Panoramic ’73” a membrilor cineclubului „Temerarii” de la Casa pionierilor din Arad. Expediționarii vor immortaliza pe peliculă frumusețile acestui mirific colț de țară, iar niai apoi, prin proiecții, le vor face cunoscute și colegilor lor.

D. RACHICI

CUM VAD BACALAUREATUL ÎN NOUL CONTEXT

AL ÎNVĂȚĂMÎNTELUI LICEAL

Hotărârea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18-19 iunie a.c. cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului din țara noastră trasează o serie de măsuri care implică și examenul de bacalaureat.

Cred că acest termen trebuie să se generalizeze pentru toate tipurile de licee cu următoarea diversificare: **bacalaureat umanist**, rezervat absolvenților secției umaniste a liceelor de cultură generală, **bacalaureat în arte**, pentru absolvenții liceelor de artă, **bacalaureat științific**, cu trei variante fizico-matematice, chimie-biologie, științe tehnico-economice și pentru secțiile reale ale liceelor de cultură generală, **bacalaureat tehnic**, rezervat absolvenților liceelor de specialitate industriale, economice, agricole, pedagogice.

Această diversificare ar asigura o mai bună punere în valoare a aptitudinilor, cunoștințelor și capacității creatoare a absolvenților și o mai funcțională corelație cu profilul institutiei de învățămînt superior.

Propunînd acest mod de organi-

zare a bacalaureatului, mă gîndesc și la realizarea unei mai strînse legături cu practica și viața. Coliziunea cu practica productivă ar urma să se realizeze fie prin introducerea unei probe practice de specialitate, în cazul liceelor tehnice, peda-

gogice, de artă, de sport a cărei notă va fi inclusă în media generală, fie prin acordarea în paralel cu diploma de bacalaureat a unui certificat de meserie, pentru absolvenții liceelor de cultură generală. Certificatul ar urma să fie acordat în urma unui examen teoretic și practic în ramura profesională practică cel puțin 3 ani continuu în atelierul școlar sau în unele întreprinderi.

Integrarea socială va fi, astfel mult ușurată și, în același timp prestigiul bacalaureatului mult sporit dacă se vor fixa anumite bareme de medii pentru a se acorda recomandări la admiterea în învățămîntul superior: media 7 în ultimii 4 ani și 7,50 la bacalaureat pentru absolvenții liceelor de cultură generală, media 8 în ultimii 4 ani și 9 la bacalaureat pentru absolvenții liceelor tehnice (solicitați în mai mare măsură pentru producție). Absolvenții liceelor tehnice care au pierdut un examen de admitere la facultate și școli postliceale și cei ai liceelor teoretice care au ratat două examene consecutive vor fi automat integrați în producție, primii în specialitatea liceală, secunzii pe baza calificării înscrise în certificatul de meserie.

Prin intrarea în producție bacalaureații de orice tip capătă dreptul de a fi încadrați ca muncitori calificați, de unde — în raport cu aptitudinile și rezultatele obținute — vor fi recomandați pentru cursurile care le asigură titlul de specialist cu calificare medie.

Actuala structură a bacalaureatului (3 obiecte, din care două se repetă la scris și oral) este, fără îndoială depășită. Propun ca, indife-

rent de tipul său, examenul de bacalaureat să constea din patru probe: două scrise — care să pună în evidență gîndirea creatoare, capacitatea de sinteză — într-un cuvînt maturitatea intelectuală a candidatului — și două orale, unde să se poată verifica aptitudinile aplicative, capacitatea de rezolvare a

unor situații concrete, deprinderile de orientare profesională ale viitorului intelectual, posibilitatea lui de a se exprima într-o limbă de largă circulație.

În modul de organizare propus a examenului de bacalaureat, pe care l-am propus, probele ar fi următoarele: a) Bacalaureatul umanist scris: română, filozofia generală. Oral: o limbă străină, istoria patriei.

b) Bacalaureatul științific: Varianta I (fizică-matematică) scris: română, matematică. Oral: limbă străină, fizică. Varianta a II-a (chimie-șt. biologice). Scris: română, biologia. Oral: o limbă străină, chimia.

Varianta a III-a (științe tehnico-economice). Scris: limba română, matematica. Oral: o limbă străină, fizică sau economia politică (la alegere).

c) Bacalaureat tehnic și în arte. Scris: matematică, materia de specialitate. Oral: o limbă străină, o probă tehnică de specialitate cu caracter practic (susținerea acesteia).

Prof. TUDOR OPRIS
Liceul „Ch. Lazăr”, București

OPERE LITERARE ÎN LIMBILE STRĂINE DIFERENȚIATE

PE ANI DE STUDII

Pentru ca limbile studiate să poată servi efectiv ca instrument de informare și mijloc de comunicare este necesar să se găsească și să se aplice soluții eficiente.

Literatura artistică scrisă în limba studiată ne poate veni în ajutor și într-adevăr. Editura didactică și pedagogică a inițiat ca ani în urmă, continuînd și în prezent, publicarea unor opere literare valoroase din punct de vedere educativ și estetic care au fost în prealabil prescurtate și bogat adnotate. Soluția adoptată, deși laudabilă și binevenită, nu este totuși îndeajuns de eficientă din punct de vedere didactic. În primul rînd, textele literare din aceste ediții conțin prea multe particularități gramaticale necunoscute elevilor. În al doilea rînd vocabularul textelor în cauză depășește uneori cu mult bagajul lexical al școlărilor. Apoi numărul prea mare de note explicative distrage atenția cititorului-elev. Toate acestea determină întreruperea repetată a lecturii care încetează de a mai fi fluentă. Or după cum este cunoscut, lectura lipsită de fluentă împiedică înțelegerea directă a textului, antrenînd involuntar tendința de traducere din limba străină în cea maternă. Se ajunge ast-

fel la un fenomen deosebit de negativ: între parcurgerea textului în limba străină și înțelegerea lui se interpune limba maternă. Iar veriga intermediară a limbii materne frînează procesul formării automatismelor lingvistice absolut necesare pentru cunoașterea reală a unei limbi străine. Adăugăm, în sfîrșit, că dificultățile mari de gramatică și lexic întîlnite în asemenea texte îi determină uneori chiar și pe elevii bine intenționați să renunțe pur și simplu la continuarea lecturii.

Situația descrisă foarte succint mai sus poate fi remediată, după părerea noastră, prin metoda adaptării diferențiate a textelor literare în funcție de anul de studii.

Este necesar mai întîi selectarea judicioasă a operelor literare ce urmează a fi adaptate în raport cu particularitățile de vîrstă ale elevilor. Apoi textul operei literare alese va fi prescurtat (dacă e cazul) și supus (neapărat) unor operații de substituiri gramaticale și lexicale în conformitate cu cuantumul de cunoștințe prevăzut de programa în vigoare pentru clasa căreia îi este destinat textul respectiv. Iată un exemplu ilustrativ din domeniul limbii franceze. Un ro-

man ca „Les trois mousquetaires” de Alexandre Dumas-tatăl este recomandat ca lectură particulară elevilor din clasa a VII-a. Adaptarea acestui roman va presupune o serie întregă de înlocuiri a unor forme și construcții gramaticale, necunoscute elevilor din această clasă, cu formele și construcțiile gramaticale corespunzătoare nivelului lor de cunoștințe. Pe de altă parte, cuvintele și expresiile din roman, neasimilate încă de elevi, vor fi înlocuite cu corespondențele lor sinonimice cunoscute, ori de cîte ori asemenea sinonime există. În felul acesta, notele explicative vor fi reduse la strictul necesar, referindu-se în special la nume proprii, realități istorice de epocă, tradiții etc. Vocabularul francez-român de la sfîrșitul unei astfel de cărți va cuprinde doar unități lexicale a căror substituție nu a fost posibilă.

Prof. MIHAI MARC SOCOLESCU
Școala generală nr. 1, comuna Dascălu, jud. Ilfov.

NEGATIV

Se impune o examinare operativă a situației!

O scrisoare adresată redacției noastre purtînd stampila Consiliului popular al comunei Verbita, județul Dolj, și semnăturile (îndescriabile ale președintelui și secretarului Comitetului executiv, ne face cunoscută o serie de nereguli exi-

stente la școala din localitate. Modificări de note, în cataloage, fără nici o justificare, absențe nemotivate de la ore, atît ale elevilor, cît și ale unor cadre didactice, „omiterea” de a da teză la unele discipline în anul școlar trecut și — în concluzie — un nivel scăzut de pregătire a elevilor: iată lipsurile semnalate în scrisoare.

Se impune o examinare operativă a situației, la fața locului, din partea Inspectoratului școlar al județului Dolj, de la care așteptăm un răspuns cu constatările și măsurile de rigoare.

Îndepărtat din învățămînt

Prin Ordinul nr. 3772/1973 al adjunctului ministrului educației și învățămîntului, a fost îndepărtat din învățămînt Csaky Geza, învățător, educator titular la Școala ajutoare din comuna Bilbor, județul Harghita. Motivul îndepărtării: fapte reprobabile, incompatibile cu funcția de educator și cu etica socialistă.

D. CICHIRA

Educatorea Maria Gheorghe, Grădinița de copii sezonieri din comuna Săpînța, județul Maramureș, întrebă dacă nu poate fi salarizată la gradația I (5-10 ani vechime învățămînt) înainte de a obține examenul de definitiv.

Potrivit precizărilor privind aplicarea prevederilor H.C.M. nr. 2841/1968, personalului didactic din învățămîntul preșcolar, obligatoriu de cultură generală și liceal, articolul 8, cadrele didactice cu o vechime de pînă la 5 ani în învățămînt se salarizează astfel: cu salariul tarifar prevăzut pentru „anul I” dacă sînt în primul an de activitate în învățămînt, sau cu salariul tarifar prevăzut pentru „anii II și III” dacă sînt în al doilea și al treilea an de activitate în învățămînt. Același salariu se acordă și cadrelor didactice care au împlinit perioada de stagierat, dar nu au obținut gradul didactic definitiv, chiar dacă au un stagiu de activitate în învățămînt de peste 3 ani.

„Întrucît la data promovării examenului de stat — precizează Inspectoratul școlar al județului Maramureș — nu ați avut 5 ani de activitate în învățămînt, gradația I nu v-a putut fi acordată decît după ce ați promovat examenul de definitiv.”

Școala generală Tîbeni, comuna Satu Mare, județul Suceava, întrebă dacă mai este în vigoare dispoziția potrivit căreia personalul didactic care a obținut la absolvirea cursurilor de perfecționare în perioada 1955-1959 (inclusiv) calificativul „foarte bine” (note de 10 și 9) i se acordă un an în plus la vechime.

Inspectoratul școlar al județului Suceava răspunde: „personalului didactic, care pînă la data de 1 ianuarie 1970, i s-au recunoscut unele perioade de activitate (stagiu) în învățămînt pe baza unor dispoziții care nu mai sînt în vigoare i se mențin în continuare perioadele astfel calculate.”

Deci, în această precizare se încadrează și întrebarea școlii mai sus menționate cu privire la anul calculat în plus personalului didactic care a obținut la absolvirea cursurilor de perfecționare în perioada 1955-1959 inclusiv, calificativul „foarte bine” (note de 10 și 9).

Henrieta Stökel, Timișoara, cere lămuriri cu privire la drepturile de salarizare pe perioada concediului de maternitate. Din răspunsul Inspectoratului școlar al județului Timiș, pe care l-am solicitat pentru a vă lămuri, deducem că aveți dreptul la un cîștig calculat, procentual (85%) în funcție de vechimea neîntreruptă în muncă conform H.C.M. nr. 1356 din 22. VI. 1968. Baza de calcul va fi salariul lunar realizat (cîștigat) pentru cele 12 ore săptămînal prestate.

Mihai Rubei, Școala generală Gelu, comuna Variaș, județul Timiș. Diferența de concediu neefectuat în anul 1972 o puteți efectua în cursul acestui an școlar în perioada cînd nu sînt cursuri.

Octaviana Șovrea, Școala generală nr. 1, comuna Păunești, județul Vrancea, absolventă a Universității București, Facultatea de geologie-geografie, promoția 1971-1972, ne sesizează că nu a primit indemnizația de instalare. Ne-am adresat Inspectoratului școlar județean de la care am primit următorul răspuns: „Indemnizația de instalare se acordă cu condiția ca absolvenții să se stabilească în localitățile în care se află organizațiile socialiste la care au fost repartizați.”

Dumneavoastră nu v-ați stabilit în comuna Păunești unde ați fost repartizată și nu aveți dreptul la plata indemnizației de instalare.”

Gitana Sterian, Ploiești, cere lămuriri în legătură cu drepturile de concediu ale profesorilor suplinitori. Răspunsul Inspectoratului școlar al județului Prahova este următorul: „În conformitate cu instrucțiunile M.E.I. aprobate cu ordinul 330/1968, suplinitorii de posturi vacante au dreptul la un concediu de odihnă calculat la cîte 5 zile lucrătoare pentru fiecare lună integrală servită pentru cei numiți după 1 septembrie, dar care au funcționat pînă la 30 iunie.

Cei care suplinesc pe posturi temporar vacante (concedii de naștere, boală etc.) nu pot fi salarizați pe timpul vacanțelor de iarnă și primăvară și nici nu primesc concediu de odihnă.”

NOTE DE LECTOR

Cartea pentru elevi

Colecția „ARCADE”

În totalul cărților tipărite anual, bibliografia școlară deține, incontestabil, o pondere deosebită. O confruntare atentă și judicioasă a cererii de carte școlară, cu ceea ce se află în rafturile librăriilor, este o măsură ce se impune cu necesitate, mai ales acum, în lumina Hotărârii Plenarei C.C. al P.C.R., din 18-19 iunie 1973, înainte cu puțin de începerea unui nou an școlar.

Editura „Minerva” specializată în editarea operelor scriitorilor clasici, răspunde nevoilor școlare prin colecțiile „Biblioteca pentru toți” și „Arcade”. Seria „Arcade”, inițiată în 1970, este o colecție de opere fundamentale din literatura română. Importanța și utilitatea unei astfel de serii constă în primul rând în faptul că ea ajută la popularizarea cu precădere a literaturii naționale și slujește la cunoașterea mai bună a scrierilor reprezentative, clasice. În acest scop, fiecare volum beneficiază de o postfață, o bibliografie selectivă a operei autorului și a studiilor despre autor. Domină edițiile în care se publică o singură operă fundamentală, operă recomandată în bibliografia școlară cum ar fi de exemplu: „Craii de Curtea Veche” de Mateiu Caragiale, „Amintiri din copilărie” de Ion Creangă, „Descrierea Moldovei” de D. Cantemir, „Vlaicu-Vodă” de Al. Davila, „Răzvan și Vidra” de B. P. Hașdeu, „Ade-la” de G. Ibrăileanu etc. Alte volume adună lucrări mai semnificative din

opera unui scriitor sau altul. (V. Alecsandri: „Poezii”, G. Alexandrescu: „Poezii”, Al. Macedonski: „Poezii”, T. Arghezi: „Poezii”, D. Anghel: „Poezii și proză”, G. Bacovia: „Poezii”, I. L. Caragiale: „Nuvele și povestiri” etc.).

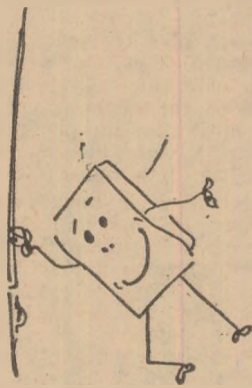
De un interes deosebit sînt selecțiile judicioase făcute, opera unor critici literari. Astfel, „Spre roman” de G. Ibrăileanu, cuprinde o suită de articole menite să facă evidentă una din direcțiile mai puțin subiective

ale criticii lui Ibrăileanu. S-au ales, de aceea, numai opiniile despre roman ale criticului, ca fiind cele mai relevante și mai definitorii. Este un tip de ediție mai puțin încercat la noi, dar incontestabil fecund. „Universul poeziei” de G. Călinescu, antologie și postfață de Al. Piru, constituie o culegere de eseuri apărute între 1938 și 1948, aparținând deci

unui deceniu și corespunzînd unei anumite perioade din activitatea și concepția estetică a lui G. Călinescu.

Cu caracter antologic este și singura lucrare consacrată folclorului „Cîntece de dragoste și dor”, antologie și postfață de George Munteanu.

Orientarea acestei serii, se pare că nu a avut un caracter planificat, propunîndu-și cuprinderea tuturor epocilor literaturii române. De aceea domină scriitorii din secolul al XX-lea, mai exact din perioada interbelică, din secolul al XIX-lea, din perioada veche doar I. Neculce, iar din perioada contemporană, nimic. Parcă, pentru a se completa, editura își propune în 1974 publicarea unui volum: „Din letopisețul Țării Moldovei” de Miron Costin, „Poezii” de Eliade Rădulescu, „Studii de literatură română” de T. Vianu, „Romanul românesc” de Pompiliu Constantinescu ș.a.

Evident, seria „Minervei” nu poate și nu trebuie să acopere tot necesarul de carte școlară dintr-un an. Direcția literar-editorială din Consiliul Culturii și Educației Socialiste a organizat anul acesta o comisie intereditorială, care a coordonat întocmirea selecțiilor de carte școlară din producția de carte a anului viitor, orientînd-o spre tematica esențială și necesară, evitînd supraunerile.

În privința postfețelor, se poate face constatarea, că, îndeobște ele sînt bine scrise. Astfel, postfața lui Aurel Martin la „Sărmanul Dionis”,

care se ocupă în exclusivitate de categoria fantasticului în proza literară eminesciană, plecînd de la premisa îndreptățită, că prozele lui Eminescu, de esență lirică, nu sînt simple ilustrări ale unor concepte filozofice, demonstrează valoarea acestora de proiecții în „paralel” ale unui eu invadat de vis, mister și supranatural. Deosebit de inteligentă este, de asemenea, în aceeași postfață, analiza fantasticului de viziune eroică și optimistă din „Fătfrumos din lacrimă”.

Legată de cerințele școlii și de exigențele unei astfel de colecții este postfața la Costache Negruzzi „Alexandru Lăpușneanu”, semnată de I. D. Bălan. Sobru, bine documentat, autorul face o bună plasare a cunoscutei nuvele istorice în contextul nuvelisticii românești și universale subliniindu-i cu pertinentă originalitatea și continuitatea în timp, ca principala sursă de inspirație — remarcabile sînt și postfețele semnate de D. Micu, Marian Popa, Nic. Manolescu, C. Măciucă. Este bine că editura și-a format un colectiv permanent de colaboratori, dar, poate ar fi bine să fie antrenați și alți cercetători, specialiști într-un domeniu sau altul de istorie literară și, atît cît e posibil să existe o preocupare pentru exactitate, accesibilitate și simplitate a analizelor.

Opere fundamentale ale literaturii române pot fi găsite, credem, și în domeniul literaturii române contemporane. Ne referim la scriitori consacrați, unanim acceptați ca: Zaharia Stancu, Marin Preda, Eugen Jebeleanu, Mihai Beniuc, a căror studiere o prevăd programele școlare.

ILEANA MANOLE

Cartea pentru profesori

Leon Țopa: „SOCIOLOGIA EDUCAȚIEI PERMANENTE” *)

Tematica „Sociologiei educației permanente” este dezbătută într-o ordine care se desfășoară de la general la special, de la istoric la viitorologic, de la formele instituționalizate ale educației școlare spre cele extrașcolare, extinse în aria educației sociale, în care opinia oamenilor, idealurile și obiectivele ce și le propun acționează ca factori de educație. În prima parte a cărții se discută conceptul și sistemul educației permanente și se caracterizează studiul multidisciplinar, isto-

școală educabilitatea, capacitatea de a se instrui și educa pe tot parcursul vieții. În cea de-a treia parte se face demersul de a conceptualiza mulțimea de forme și instituții active din educația adulților și din aria postșcolară, atît de efervescentă. Sînt prezentate și unele direcții ale instrucției, formației și educației adulților în alte țări.

O a patra parte tratează pe larg problemele de didactică a adulților, stăruind asupra proceselor de instruire și învățare intelectuală, la tură a educației pe care autorul o consideră hegemonică în desăvîșirea omului societății socialiste actuale și de perspectivă.

Partea a cincea prezintă tabloul metodelor și mijloacelor în activitățile cultural-educative, dedicînd un capitol aspectelor de continuitate (anulare) și perfecționare a metodelor (și sistemelor de metodă) în această activitate. În partea rezervată autoeducației, autorul oferă consultații, îndrumări practice de traducere în viață a unor procedee, tehnici și metode la nivelul oricărui om al muncii, absolvent al școlii generale.

Mediului educațional familial i se atribuie două studii, care pun în lumină, pe de o parte, caracteristicile educației copiilor în familie, pe

de altă parte, caracteristicile școlii părinților.

În ultima parte, intitulată „În perspectiva deceniului următor” autorul întreprinde o privire critică și ia în considerare cîteva probleme a căror soluționare a devenit prioritară: relația învățămînt-producție, orientarea profesională, perfecționarea educației adulților ca proces de mare eficiență economică ș.a.

Autorul relevă valențele autoeducației și autoinstrucției la toate vîrstele, în cele mai diverse împrejurări de viață educațională, profesională și politică. Evident, autoeducației la adulți i s-a conferit în peda-

gogia modernă o însemnătate centrală. Nu numai în capitolul dedicat autoeducației sînt analizate condițiile ei sociologice și sînt recomandate tehnici și procedee de autoinstruire și autoeducare („Consultații”), ci pe întregul parcurs al volumului se re-

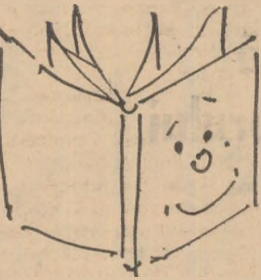
levă necesitatea sporirii calității educației, a activităților culturale prin procese autentice de autofăurire a propriei personalități. Tratarea insistentă a laturilor și resurselor autoeducației oamenilor societății socialiste multilateral dezvoltate nu este o preferință personală, ci răspunsul la o legitate socială, educațională, corespunzătoare ariei și palierele în extindere (și diversificare) ale educației și culturii în societatea noastră.

Sinteza, realizată în cele opt capitole ale cărții, relevă fondul antropogenic și sociogenic al proceselor educaționale în societatea noastră socialistă multilateral dezvoltată, fundamentează și pune în evidență creativitatea practicii educației socialiste ca proces unitar, global și, totodată, în continuă diversificare. Sînt așezate astfel premisele sistemului educației permanente, deci ale unui întreg, compus din elemente corelate, interdependente, apte de o relativă autonomie și mișcare independentă, care să asigure caracterul deschis al întregului, unitatea sa în evoluția creatoare.

Studiul descoperă virtuțile conceptului și sistemului educației permanente în modalitățile de adaptare și prospectivare a gradelor și ciclurilor de învățămînt; face propuneri privind conținutul și metodologia educației și instrucției. Capitolele „Educația permanentă și școala de cultură generală”, „Educația permanentă în universitate”, „Sistemul social global și sistemul de învățămînt” aduc argumente în favoarea acestei viziuni și pun în lumină relația dintre educație, învățămînt și producție.

ALEXANDRINA COSTEA

*) Editura științifică, colecția „Sinteze sociologice”, București, 1973, 268 p.

ric și culturalogic al acesteia, un capitol fiind dedicat privirii asupra trecutului educației poporului în țara noastră: „Izvoarele trecutului”. (Bălcescu, Haret, Iorga, Gusti ș.a.). Partea a doua este consacrată cercetării modalității de a pregăti în

U. R. S. S.

Psihologia în slujba dezvoltării armonioase a copiilor

Veșnica controversă dintre adepții predeterminării fatale prin codul genetic, ceea ce ar duce la diminuarea rolului instruirii și al educației, pe de o parte, și adepții posibilităților egale ale tuturor indivizilor în dezvoltarea oricărui talent, ceea ce ar duce la ignorarea particularităților individuale și inutilitatea muncii de orientare profesională, pe de altă parte, poate fi totuși soluționată, susțin psihologii sovietici. Ei afirmă că aptitudinile se pot forma în procesul instructiv-educativ, al cărui rol este decisiv. Totodată însă, există și premise innăscute, care, în condiții egale, asigură indivizilor ce le posedă o formare mai ușoară, mai rapidă, mai timpurie și mai pregnantă a aptitudinilor. Deosebirile individuale se bazează în special pe însușirile sistemului nervos, manifestate prin: percepere, atenție, memorie, gândire, precum și prin capacitatea de a învăța, adică modul de însușire a experienței sociale.

Existența premiselor innăscute a fost demonstrată prin cercetări legate de relevarea cât mai timpurie a aptitudinilor. De exemplu, elemente ale simțului ritmului se manifestă chiar de la vârsta de 2-3 ani. S-a constatat că deosebirile individuale în acest domeniu sînt foarte mari. O cercetare efectuată asupra elevilor din clasa întâi, chiar în primele zile ale anului școlar, a arătat că ei pot fi grupați în majoritatea lor (80%) după aptitudini literare,

matematice, plastice etc.). Fenomenul accelerației, care se constată în epoca actuală, duce la o mai rapidă dezvoltare intelectuală a copiilor, dar ca aptitudini nu pot fi considerate decît acele însușiri care se mențin și la vârsta maturității.

O preocupare de seamă a psihologilor sovietici o constituie elaborarea unor noi sisteme de învățare care să asigure nu numai un cunoscător de cunoștințe, priceperi și deprinderi, dar și un ritm mai rapid al dezvoltării intelectuale a elevilor. Cercetările asupra dezvoltării intelectului în cadrul lecțiilor de matematică din primele clase arată succesul introducerii experimentale a noțiunii teoretice de număr, a însușirilor generale ale mărimilor, ceea ce duce la dezvoltarea gândirii teoretice. De asemenea, la lecțiile de limbă, cercetările au arătat că încă din clasele mici se poate trece la familiarizarea sistematică cu principalele sensuri și forme ale limbii, ceea ce duce la dezvoltarea vorbirii — indice deosebit de important al nivelului general al dezvoltării elevilor. Cercetările asupra instruirii timpurii la preșcolarii de grupă mare din grădinițe au arătat că în decurs de două luni copiii pot fi alfabetizați, astfel încît, la sfîrșitul anului școlar, ei pot citi, scrie și povesti conținutul textelor din abecedar.

VLADIMIR ANDRICI

R. P. Polonă

Cei 422 de mii

Cu diplomă sau cu certificat de absolvire a școlii, care asigură cunoștințe și calificări superioare, se vor prezenta la locurile de muncă, în lunile ce urmează, 422 mii de tineri polonezi.

Acest fapt constituie ceva mai mult decît o ilustrare statistică a dezvoltării învățămîntului din R.P. Polonă. Afluxul celor 422 mii de absolvenți cu diplome ale institutelor de învățămînt superior, cu certificate de absolvire ale liceelor, școlilor medii generale și profesionale, creează astăzi condiții pentru o mutație favorabilă a barometrului productivității. Întreaga idee a construcției celei „de-a doua Polonie“

se bazează pe sporirea numărului de cadre pregătite din ce în ce mai bine atît din punct de vedere profesional, cît și din cel al culturii generale. În anul 1960 au absolvit școli medii profesionale 42 mii de tineri, în 1971, 175 de mii. Un ritm tot atît de intens îl are și afluența absolvenților institutelor de învățămînt superior: de la peste 20 de mii în 1960, la peste 47 de mii în anul 1971. Această afluență a cadrelor calificate, legată și de alți factori — de natură politică, socială, organizatorică — a dus în ultimii ani la obținerea unor rezultate esențiale în ceea ce privește creșterea productivității muncii în R.P. Polonă.

SOMALIA

Spre o școală pentru toți

Înainte de invazia colonială, tipul de educație în Somalia era exclusiv tradițional și se realiza mai ales în școli în care se preda Coranul. După ocupație și pînă la Revoluția nesingeroasă din 21 octombrie 1969, educația urmărea să satisfacă interesele colonialiștilor și ale susținătorilor lor. Ea ținea în principal să pregătească funcționari și interpreți care să-i ajute pe colonialiști să comunice cu populația locală și să-și introducă peste tot propria lor limbă, ca mijloc de difuzare a propriei culturi și de dominare a țării.

Revoluția din octombrie 1969, alături de nenumărate schimbări pozitive în viața societății noastre, a modificat și întreaga concepție cu privire la educație, atît din punct de vedere cantitativ cît și calitativ. Numărul celor care urmează școala a sporit de trei ori față de perioada premergătoare anului 1969. A fost înființată o Universitate națională cu 8 facultăți.

Politica școlară a statului nostru urmărește să creeze condiții ca fiecare copil doritor să învețe, să poată urma școala. Și, cu toate că nu am putut introduce învățămîntul obligatoriu, numărul celor care învață a crescut cu 32 la sută în școala ele-

mentară, cu 28 la sută în școala intermediară și cu 57,8 la sută în școala secundară.

O altă măsură importantă adoptată îndată după Revoluție a fost modificarea radicală a programelor școlare, în scopul de a conferi educației o orientare spre muncă și un caracter politehnic, de a o lega mai strîns de mediul social și natural al copilului. Limba somaleză a devenit un mijloc oficial de folosire atît în școli cît și în instituții. Noile programe urmăresc, de asemenea, să formeze o concepție sănătoasă despre viață, o concepție socialistă față de stat și față de proprietate.

Pentru a grăbi procesul eradicării analfabetismului (90 la sută din populație nu știe să scrie și să citească), inițiem o campanie națională, de doi ani, pentru alfabetizare, în decursul căreia toți adulții vor fi învățați să citească și să scrie. Mai precis, ei vor fi supuși unui proces de alfabetizare funcțională. Se prevede ca, în decursul următorilor 10 ani, poporul nostru să lichideze neștiința de carte.

MOHAMED ALI WARSAME
director al revistei
„Glasul profesorilor“
din Somalia

REPUBLICA MALGAȘĂ

În concordanță cu cerințele poporului

Înainte de evenimentele din mai 1972, cînd în Madagascar a fost răsturnat de la putere vechiul guvern, regimul neocolonialist a supus masele populare unui nesfîrșit șir de suferințe. După alungarea lor, în luna mai anul trecut, noul guvern al generalului de divizie Gabriel Ramanantsoa, care a primit imputerniciri depline, a determinat o serie de schimbări pe calea noncapitalistă.

Printre obiectivele majore ale politicii școlare pe care statul nostru le urmărește cu consecvență amintesc: armonizarea învățămîntului cu realitățile naționale, malgaziizarea lui treptată, democratizarea, laicizarea și planificarea lui.

În conformitate cu aceste obiective a fost redus la jumătate numărul orelor de franceză, pentru a se face mai mult loc altor discipline, cum ar fi limba malgășă, matematica, geografia, istoria și, în general, științele. În primii ani ai școlii primare, de exemplu, întreg procesul instructiv-educativ se desfășoară azi în malgășă și nu se învață deloc limba franceză. Programele și planurile de învățămînt, la toate nivelele, au fost elaborate de specialiști autohtoni care țin seama de realitățile noastre concrete.

Învățămîntul nostru este organizat astfel: *Învățămîntul primar*, care școlarizează copiii în vîrstă de 6 ani împliniți. Statul luptă pentru extinderea lui, întrucît acest ciclu este menit să libereze individul de analfabetism și să-l pregătească astfel încît să-și poată asuma o serie de responsabilități în orașul sau satul în care trăiește. *Învățămîntul secundar general și tehnic* care se realizează printr-un ciclu scurt de patru ani și unul lung de șapte ani. El adîncește pregătirea de cultură generală și, respectiv, tehnico-profesională a tînarului, chemat să-și a-

sume, după absolvire, responsabilități social-economice mai complexe. Efectivul de elevi care urmează învățămîntul secundar s-a triplat în raport cu cel dinainte. În al treilea rînd, avem *învățămîntul superior* pe care tindem să-l organizăm cît mai în concordanță cu cerințele poporului nostru. Spunem aceasta deoarece, înainte, Universitatea noastră era copia fidelă a celei franceze. Poate este semnificativ să amintesc că astăzi universitatea are în frunte un rector malgăș. De asemenea, directorii liceelor, chiar și cei provizorii, sînt cu toții malgăși. Aceasta nu înseamnă că noi sîntem xenofobi. Profesorii străini pot preda în școlile noastre atîta vreme cît servesc interesele malgășilor. Dealtfel, Franța va continua să coopereze cu Madagascarul în domeniul învățămîntului, pentru formarea cadrelor, în cercetarea științifică, în schimburile culturale.

„Nu am putea să ajungem la renovarea sistemului de educație — spunea prof. Manambelona, ministrul educației și afacerilor culturale, la reuniunea UNESCO de la Tananarive, ținută în aprilie a.c. — fără un studiu prealabil al datelor reale atît economice, cît și sociale ale țării“. Eforturile care se fac pentru dezvoltarea școlii au la bază acest principiu.

Desigur, transformările ce au avut loc și care continuă sînt încă departe de ceea ce ar trebui. Dar noi toți avem încredere și susținem guvernul actual astfel încît el să poată face pași mari înainte, pentru binele întregii țării.

EUSEBE RANOARISON
secretar al Sindicatului
cadrelor didactice din
Madagascar (S.M.M.
FISEMA)